

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 18. januar 2023 blev i sag nr. 98274:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallevej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 20/5 2022 har klagerens advokat bl.a. anført:

"1 PÅSTAND:

1) Danica Pension skal anerkende, at klageren, ... , fortsat er berettiget til invalidepension og præmiefritagelse under ovennævnte policenummer også efter 1. april 2022.

Eventuelt forfaldne men ikke betalte ydelser skal tillægges rente efter forsikringsaftalelovens § 24.

2) Danica Pension skal betale klageren et efter Ankenævnet for Forsikring skøn fastsat bidrag til dækning af advokatombkostninger.

2 SAGSFREMSTILLING:

2.1 Introduktion:

Klageren, der er født ... , er omfattet af en pensionsforsikring med dækning af tab af erhvervsevne i Danica pension. (herefter 'Selskabet' og/eller 'Danica')

Danica bevilgede ved brev af 13. januar 2014 klageren udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse fra 13. januar 2014 og foreløbigt til 1. marts 2014, jf. bilag 1.

Klageren har løbende fået forlænget retten til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, jf. senest brev af 29. april 2021 fra selskabet, jf. bilag 2.

Ved skrivelse af 25. februar 2022 meddelte advokat ... på vegne af Danica, at selskabet agtede at ophæve klagerens erhvervsevnetabsforsikring, herunder retten til præmiefritagelse med virkning fra den 1. april 2022, jf. bilag 3.

Som begrundelse herfor oplyste advokaten, at det var selskabets opfattelse, at (bilag 3, side 1) *'du har handlet illoyalt over for Danica, idet du har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af din erhvervsevne i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om du fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse, senest i forbindelse med udfyldelsen af det fremsendte funktionsskema af 18. februar 2021.'*

Selskabet har endvidere anført, at (bilag 3, side 12) *'du væsentligt har tilsidesat dine kontraktretlige forpligtelser over for Danica, herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt, idet du har forsømt din forpligtelse til at give Danica sandfærdige oplysninger om nedsættelsen af din erhvervsevne og karakteren af dine klager'*

Denne sag drejer sig således om, hvorvidt selskabet er berettiget til at ophæve klagerens erhvervsevnetabsforsikring og standse udbetalingerne af erhvervsevnetabsydelse og retten til præmiefritagelse.

2.2 Undersøgelser og observationer:

Selskabets afgørelse er begrundet i en række undersøgelser og personobservationer foretaget af selskabet i perioden fredag den 27. august 2021 til søndag den 29. august 2021, onsdag den 8. september 2021 til fredag den 10. september 2021, mandag den 13. september 2021 til tirsdag den 14. september 2021, tirsdag den 21. september 2021 til torsdag den 23. september 2021, onsdag den 20. oktober 2021 til torsdag den 21. oktober 2021, fredag den 26. november 2021 til lørdag den 27. november 2021 samt fredag den 7. januar 2022 til lørdag den 8. januar 2022, i alt 17 dage.

Selskabets videooptagelser er fremsendt til klageren og vedlægges denne klage som et USBstik, der fremlægges som bilag 4. (Eftersendes til Ankenævnet for Forsikring)

Ankenævnet for Forsikring anmodes om at gennemse alle videooptagelser.

Derudover er selskabets afgørelse baseret på indhentelse af oplysninger om klageren, der er tilgængelig på sociale medier, såsom Trustpilot eller Facebook.

Klageren bestrider, at der er grundlag for at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen og standse udbetalingen af erhvervsevnetabsydelse eller præmiefritagelse, idet klagerens helbredsmæssige situation berettiger til fortsat tilkendelse af de nævnte ydelser, og idet de af selskabet indhentede oplysninger og observationer ikke udgør et tilstrækkelig grundlag for selskabets afgørelse.

Det følger af bekendtgørelse nr. 1377 af 22. juni 2021 om undersøgelser foretaget af forsikrings-selskaber, § 8, at et forsikrings-selskab kun må *'benytte personovervågning i forbindelse med en undersøgelse, når der foreligger en velbegrundet og dokumenteret mistanke om, at den skadelidte har afgivet urigtige oplysninger eller fortiet oplysninger, der har afgørende betydning for vurderingen af, om skadelidte er berettiget til løbende udbetalinger eller hel eller delvis forsikringsdækning.'*

Det følger af § 10, at selskabet skal redegøre for, at der foreligger en velbegrundet og dokumenteret mistanke om urigtige oplysninger.

Selskabets advokat har i brevet af 25. februar 2022 (bilag 3) om grundlaget for velbegrundet og dokumenteret mistanke oplyst, at *'du som følge af neuropati fra din sukkersyge var så dårlig, at du alene kunne gå til ... og aflevere ... , hvorefter du måtte bruge det meste af din tid i kørestolen, samtidig med at du har afvist tilbud om el-scooter, afvist tilbud om flextrafik, og afvist hjælp i hjemmet. Danica kunne derudover konstatere, at du på Trustpilot.dk havde foretaget mere end 220 anmeldelser af firmaer, herunder en del omkring rejseaktivitet, hvilket bl.a. omfattede flyelskaber, hoteller, Airbnb. Danica kunne derudover se, at du blot to dage efter din lægeundersøgelse i bilag 7, havde foretaget en anmeldelse af [forlystelsespark].*

Mistanken er derudover baseret på, at du allerede i februar 2014, blot 10 måneder efter din skade, og knap to måneder efter du modtog første udbetaling fra Danica, udtrykte et ønske om at modtage førtidspension grundet dine skuldre. Danicas egne lægekonsulenter vurderede i denne forbindelse, at dine oplyste gener sædvanligvis blev forbedrede eller helt forsvandt inden for et år.

Endelig er Danicas mistanke baseret på, at din oplyste neuropati ikke er tilstrækkeligt diagnosticeret eller udredt.'

Det er klagerens opfattelse, at selskabet ikke har dokumenteret, at der forelå en så velbegrundet og dokumenteret mistanke om, at klageren havde afgivet urigtige oplysninger, at selskabet var berettiget til at benytte sig af personobservation.

Klageren har for det første fået bevilliget kørestol, der bruges indendørs til aflastning. Klageren kan godt gå og cykle og det forhold, at klageren ikke bruger kørestol udendørs, er ikke ensbetydende med, at han er smertefri eller symptomfri.

Dernæst er det forhold, at klager har afvist yderligere hjælp til transport begrundet i hans begrænsede behov for transport over længere afstande, da hans transportbehov kan dækkes ved at bruge cykel og offentlig transport. Klageren bor centralt og tæt ved en [station] og har derfor ikke ønsket yderligere hjælp, selvom han måtte være berettiget hertil. Det forekommer spekulativt, at klagerens afslag på yderligere hjælp til transport fra kommunen skulle være indikation på, at han har afgivet urigtige oplysninger. Klagerens behov for hjælp i hjemmet dækkes af praktisk hjælp fra sin familie, installation af WC med indbygget bidet og touch funktion på døre, således som klageren har oplyst det overfor selskabet.

Klagerens diabetes type 1 lidelse tilsiger, at han motionerer f.eks. ved at cykle eller gå så meget, som det er muligt for ham. Klager kan ikke dyrke - og dyrker ikke - nogen form for krævende motion.

Selskabets har endvidere lagt vægt på, at klageren i februar 2014 skulle have udtrykt ønske om at modtage førtidspension, hvorimod selskabets lægekonsulent vurderede at generne sædvanligvis blev forbedrede. Det er vanskeligt at se, hvorledes dette skulle kunne begrunde en mistanke mod klageren om afgivelse af urigtige oplysninger. Det forhold, at klageren ønsker førtidspension og

derefter indgår i et længere forløb hos kommunen, der i øvrigt resulterer i tilkendelse af førtidspension i november 2020, ses ikke at have noget med afgivelse af urigtige oplysninger til selskabet at gøre. Selskabets argument forekommer spekulativt og udokumenteret.

Selskabets bemærkning om, at klagerens neuropati, der er en følgesygdom af diabetes type 1 lidelsen, ikke er tilstrækkeligt diagnosticeret og udredt er ligeledes i modstrid med sagens lægelige oplysninger. Skulle der efter en lægefaglig vurdering være mulighed eller behov for yderligere udredning, står klageren selvfølgelig til rådighed herfor. Endvidere er en manglende lægefaglig udredning ikke det samme som, at klageren skulle have afgivet urigtige oplysninger. Klageren har derimod loyalt fremlagt og samtykket til indhentelse af alle lægelige og sociale oplysninger. Til belysning hvad angår diagnose og udredning henvises til lægeattester for perioden juni 2016 til september 2020, bilag 5. Det fremgår af lægeattest af 28. september 2020 udstedt til ... Kommune, at '[Klageren] er i ressourceforløb i Jobcenter Hans forløb skal forelægges rehabiliteringsteam med henblik på stillingtagen til det videre forløb. [Klageren] blev i januar 2020 henvist til [hospital] med henblik på udredning af polyneuropati. I epikrise fra Neurologisk Klinik på [hospital] skriver læge ... , at der afstås fra undersøgelse, da en undersøgelse ikke vil have nogen konsekvenser for fremtidig vurdering eller behandling.

Ligeledes i januar 2020 blev [klageren] henvist til tværfaglig smertebehandling. Overlæge på Tværfaglig Smerteklinik på [hospital] ... skriver, at smerteklinikken må afvise behandling, da [klageren] har haft et langt forløb i Smertecenteret, [hospital]. Samtidig skriver ... , at smerteklinikken ikke foretager vurdering af årsag eller grad neuropati.

Jobcenteret skal i denne forbindelse anmode om en lægefaglig vurdering i forhold til:

- 1.om det på baggrund af tilbagemeldingen fra Neurologisk Klinik vil være relevant med et tværfagligt smertebehandlingsforløb, og*
- 2.om et tværfagligt smertebehandlingsforløb vil kunne bedre [klagerens] funktionsevne i væsentlig grad.'*

Den lægefaglige vurdering heraf var som følger:

- '1. Det vil ikke være relevant med et tværfagligt smertebehandlingsforløb.*
- 2. Et tværfagligt smerteforløb vil ikke kunne forbedre patientens funktionsevne.'*

Hvad angår diagnosen, fremgår det af epikrise af 18. maj 2020 fra [hospital], Neurologisk Klinik ... , at '*... årig henvist kendt med type 1 diabetes med okkular småkarssygdom med henblik på udredning af polyneuropati.*

Klinisk vurderet normal neurologisk undersøgelse, uden fund forenelige med polyneuropati af store fibre (PNP), dette foreneligt med neurofysiologisk undersøgelse (ENG), som er med normal nerveledning. Neurofysiologer har foreslået undersøgelse for små-fiber neuropati (SFN). Undersøgelsen vil ikke have nogle konsekvenser, for fremtidig vurdering eller behandling, derfor afstås fra undersøgelse.

Med kendt Diabetes i tidlig alder, er småfiber neuropati en velkendt hyppig konsekvens heraf. Tilstedeværelsen af de neuropatiske smerter er uafhængig af test resultatet. Anbefales bedst mulig blodsukkerkontrol for forebyggelse af PNP samt forværring af SFN. Vi har ikke yderligere udrednings tilbud.'

Som det fremgår af ovennævnte, konkluderede den undersøgende læge på [hospital], at der ikke var behov for – eller fandtes – yderligere udredningstilbud for så vidt angår klagerens neuropati.

Selskabet har med henvisning til ovennævnte lægeattest i seneste afvisning af 29. april 2022, bl.a. oplyst, at de ikke har modtaget oplysninger om, at klageren er blevet undersøgt for småfineuropati.

Dette er isoleret set korrekt at klageren ikke specifikt er blevet testet for småfiber neuropati, idet klageren er blevet undersøgt for polyneuropati, hvilket der ikke blev fundet indikation for.

Som det fremgår af attesten er 1) 'småfiber neuropati en velkendt hyppig konsekvens' af tidlig diabetes og 2) 'Tilstedeværelsen af de neuropatiske smerter er uafhængig af test resultatet.'

Lægen finder derfor det ikke nødvendigt at teste for den velkendte følgesygdom småfiber neuropati, der på tidspunktet for attesten var en lidelse klageren havde haft længe.

Der henvises til statusattest af 31. maj 2016, bilag 6, hvoraf det fremgår, at klageren havde 'store problemer med neuropati'

Af statusattest af 13. december 2016 fremgår det, at der er kroniske smerter i begge fødder og at der er diabetisk neuropati., bilag 7.

Af lægeattest af 10 november 2017 er det oplyst, at diagnoserne er 'diabetes mellitus, frossen skulder og neuropatiske smerter', bilag 8.

I Statusattest af 15. december 2018 er det anført at, 'Smerterne i fødderne er ligeledes konstante, og med forværring ved gang' og videre at '... der vedrørende neuropatien i fødderne er risiko for forværring, og dermed yderligere nedsat gangfunktion, bilag 9.

Tilsvarende diagnoser er stillet ved lægeattest af 8. juli 2019. heri er det desuden anført at klageren

klarer at aflevere ... gående, men sidder ellers i kørestol, bilag 10.

Oplysningerne indhentet fra diverse sociale-medier er sammenfattet af selskabet i en rapport, som fremlægges som bilag 11.

De enkelte fotos og bilaget kommenteres nedenfor i den rækkefølge de fremgår af bilaget: Første foto er fra Facebook den 22. november 2021 og er et foto af klageren på ferie i [land1]. Klageren havde booket en pakkerejse og var afsted med Rejsen var arrangeret af et rejsebureau og alle ture var med guide. Der var således tale om helt almindelig, afslappende charterferie.

Det næste billede viser klageren med sin dengang stadig lille [person] på skuldrene. Der er således tale om et helt almindeligt familiebillede, som klageren har brugt som profilbillede på sin Facebookside.

Der er endvidere i bilaget et billede fra [land2] af klageren med et lille [person] på armen, der er klagerens Der er endnu engang tale om et foto fra en helt almindelig charterferie med familien. Klagerens bedsteforældre bor i [land3] og billedet er taget i forbindelse med et besøg hos dem.

Klageren har dernæst kommenteret virksomheden/butikken ... , hvilket er en almindelig anmeldelse af en butik, hvor klageren har købt en kontorstol (der også fremgår af billedet). Kontorstolen er en ergonomisk korrekt kontorstol, der kan indstilles og vippe efter behov. Kontorstolen passer således til klagerens behov for at sidde godt.

Derudover har klageren anmeldt ejendomsmægleren

Begge anmeldelser er selvsagt anmeldelser, der kan foretages hjemmefra via en computer, tablet eller telefon.

Fra bilaget skal endvidere fremhæves 2 fotos angivet at være fra 2013, hvor klageren holder/er sammen med sin Der er tale om en helt almindelige familiesituationer.

Et enkelt billede er angiveligt fra [forlystelsespark] i 2015, der ligeledes synes at vise en helt almindelig situation under et tilfældigt, enkeltstående besøg i [forlystelsespark].

Derudover indeholder bilaget oplysninger om ejerskabet af klagerens bolig, og det fremgår, at klagerens tidligere hustru ejer lejligheden. Det er vanskeligt at se, hvilken betydning det har for sagen af spørgsmålet om afgivelse af urigtige oplysninger, at klageren lejer sin bolig af sin tidligere hustru.

Selskabet opfordres (1) til nærmere at forklare betydningen af disse oplysninger for sagen.

Endvidere har selskabet fremlagt diverse anmeldelser fra klageren på Trustpilot, herunder en anmeldelse af ferierejsen til [land1] over selskabet ... , der arrangerede rejsen. På Trustpilot er der ligeledes gengivelser af anmeldelse af ovennævnte møbelfirma ... og ejendomsmægleren

Derudover er der anbefalinger af en butik, der sælger køkkenservice, en urmager, et gaming headset og et brusesæt. Alle disse varer kan købes online.

Der er endvidere en anmeldelse af en charterferie til [land4], samt en anmeldelse af DSB.

Bilaget indeholder en række anmeldelser af flyselskaber og hoteller. Anmeldelserne relaterer sig til klagerens familieferier med hustru og ... , ligesom klagerens anmeldelse af en klapvogn viser, at han har købt en klapvogn til ... og, at han naturligt nok har haft klapvognen med på rejser i [land5], [land3], [land6] og [land7].

...

Derudover er der en anmeldelse af en herrecykel og Bosch el-værktøj og en sav. En række af anmeldelserne går tilbage til 2015.

Alle anmeldelser vidner om et almindeligt familieliv med sammenkomster, ture og ferierejser med familien. Der er ikke oplysninger i bilaget, der dokumenterer en betydelig, anstrengende eller fysisk aktivitet, der kan begrunde en mistanke om, at klageren skulle have afgivet urigtige oplysninger om sine helbredsæssige forhold eller sit funktionsniveau.

Ingen af de fremlagte fotos eller anmeldelser vidner om et aktivitetsniveau, der kan sidestilles med at kunne udføre erhvervsaktiviteter på fuldtid eller deltid.

2.3 Anmeldelse og grundlaget for tilkendelse af ydelser i henhold til erhvervsevnetabsforsikringen:

Klageren anmeldte første gang sine skader og et erstatningskrav ved udfyldelse af skema dateret 8. oktober 2013, bilag 12. Det fremgår heraf, at klagerens første sygedag var 13. oktober 2013, og at den sygdom/lidelse, som klageren anmeldte, var 'frossen skulder, smerter i skulder, ryg samt arm'.

Det fremgår af skemaet, at skaden skete den 2. april 2013 og at klageren havde 'smerter i skulder grundet fald'. Det fremgår af den medfølgende lægeattest, at der var tale om en 'frossen skulder' og, at klageren var henvist til speciallæge i ortopædkirurgi på

Endvidere fremgår det, at klageren havde skuldersmerter, som begrænsede den fysiske aktivitet, og at der var nedsat bevægelighed i skulder og smerter ved bevægelse.

Som nævnt blev klageren herefter tilkendt udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, jf. bilag 1.

Klageren blev tilset af professor, speciallæge i ortopædkirurgi ... i april 2014, jf. bilag 13.

Der blev endvidere indhentet en speciallægeerklæring fra speciallæge i reumatologi, ... af 16. november 2015, jf. bilag 14.

På grundlag heraf forlængede selskabet udbetalingen af tab af erhvervsevne og præmiefritagelse til den 1. februar 2018, jf. brev af 29. december 2015, bilag 15.

I januar 2018 indhentede selskabet yderligere oplysninger fra klageren.

Som bilag 16 fremlægges spørgeskema udfyldt af klageren og underskrevet den 15. januar 2018. Det fremgår blandt andet heraf, at klageren fortsat er fuldstændig uarbejdsdygtig, og at han har problemer med at klare alle hverdagens gøremål, herunder tage tøj på, tage bad, er gangbesværet og har kørestol. Klageren har endvidere oplyst, at han ikke kan udføre normale arbejdsfunktioner for tiden.

På spørgsmålet om, hvornår han regner med, at han helbredstilstand bedres så meget, at han kan genvinde erhvervsevnen, har han svaret, 'Ved ikke, håber mine kroniske smerter stopper'

Endvidere har han oplyst, at han følges af smerteklinikken, [hospital], hver måned, og at han er blevet opereret den 16. november 2017.

Klageren har herudover udfyldt spørgeskema i april 2020, jf. bilag 17. Klageren har i dette spørgeskema blandt andet oplyst, 'Skal have hjælp til de fleste hverdagsgøremål'

Herefter har klager udfyldt spørgeskema i februar 2021, bilag 18.

...

Om dette skema skal bemærkes, at selskabet anmodede klageren om supplerende spørgsmål, idet klageren ikke havde svaret på alle spørgsmålene i det netop gennemgåede skema, bilag 12.

Klagers supplerende svar fremlægges som bilag 19.

...

Selskabet tilkendte herefter klageren fortsat udbetaling af tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, jf. brev af 29. april 2021 (bilag 2).

Selskabet tilkendte endvidere klageren dækning af i alt 8 akupunkturbehandlinger i 2021 jf. breve af hhv. 23. februar 2021 og af 21. maj 2021 bilag 20 og 21

Det fremgår af brevet, at selskabet takker for de tilsendte oplysninger og, at selskabet også har modtaget oplysninger fra ... Kommune.

Klageren var på dette tidspunkt blevet tilkendt førtidspension med virkning fra 1. november 2020 af ... Kommune, hvilket således må have været selskabet bekendt.

Som bilag 22 fremlægges kopi af Kommunens afgørelse af 21. oktober 2020 om tilkendelse af førtidspension.

2.4 Lægelige oplysninger:

Til belysning af klagerens helbredsmæssige tilstand refereres i det følgende til de allerede fremlagt lægeattester og speciallægeerklæringer, samt visse supplerende oplysninger

Opsummerende kan det oplyses, at klageren har en mangeårig diabetes type 1. Klageren har følgevirkninger af denne diabetes i form af såkaldt småfiber neuropati. Derudover lider klageren af en 'frossen (højre) skulder' efter et fald under en fodboldkamp i april 2013.

Klageren har desuden haft brud på venstre skulder og er blevet opereret i venstre skulder.

I den som bilag 13 fremlagte speciallægeerklæring af 18. april 2014 udarbejdet af professor, speciallæge i ortopædkirurgi, ... til brug for Danica Pensions vurdering af sagen, fremgår det blandt andet, at klageren var: *'Rask indtil 2006. hvor han fik sukkersyge, som behandles med Insulin. I de første år var han behandlet så han lå meget højt i blodsukker, siden er han behandlet strammere.'*

Vedrørende den aktuelle sygehistorie er anført: *'Spillede d. 4.4.13 fodbold og under en tackling faldt han direkte ned på høj. skulder. Han kunne godt mærke, at det gjorde ondt, men han spillede videre, og først om aftenen fik han betydelige smerter og svært ved at bevæge armen i yderstillinger.'*

Herefter beskrives et behandlings- og yderligere undersøgelsesforløb, blandt andet på Center for Rygkirurgi.

Endvidere er det anført: *'Pga. vedholdende gener blev han set d. 28.11.13 på [hospital] af reumatolog Han havde i løbet af november måned også fået smerter i ve. skulder, men oplyser, at der ikke havde været noget traume og at smerterne var kommet gradvist, men rimelig hurtigt. Han havde også bevægeindskrænkning i ve. skulder og tiltagende smerter, også om natten. Der var fortsat betydelige smerter i høj. skulder. Man fandt ved undersøgelsen total ophævet udadrotation i høj. skulder og kun minimal fleksion og abduktion. På ve. side var der udadrotation 10-15 gr., aktiv fleksion til 60-70 gr., hvorefter der kom smerter. Reumatologen foretog en ultralyds-*

skanning af ve. skulder, som viste, at bicepssenen var velplaceret og rotator cuffen ikke viste tegn på forandringer. Der blev påbegyndt behandling med Prednisolon, i starten 25 mg dagligt, og herefter aftrapning. D. 19.12.13 anføres, at der ikke var nogen overbevisende effekt af binyrebark-hormonbehandlingen, men at blodsukkerkontrollen havde været rimelig i orden. Man foretog samme dag en distensions blokade i ve. skulder. Han oplyser, at armen var død i 1½ time, men at det ikke havde nogen effekt på smerterne. D. 3.1.14 anføres det, at det gik dårligere med skulderen i form af betydeligt flere smerter, og d. 16.1.14 var dette forøget.

Da jeg så ham d. 24.2.14 og vurderede billederne fra [hospital], fandt jeg mistanke om, at skulderen var bagudlukseret. Dette blev bekræftet ved en CT-skanningsamme dag. Der blev foretaget en MR-skanning d. 26.2.2014 og denne bekræftede, at der var en fraktur i tuberculum minor, gående op på lidt af tuberculum major. og at subscapularis-musklen sad fast her. Der så ikke ud til at være tegn på læsion af de øvrige rotator cuff- muskler og der var bonebruise omkring frakturen, som udtryk for, at den var rimelig frisk. Der blev derfor d. 27.2.2014 foretaget en operation med åbning af skulderen forfra. Man fandt frakturområdet, men frakturen var helet og kunne ikke flyttes. Man rensede noget op sv.t. forskydningen af bruddet medalt og sikrede at skulderen var reponeret. Bløddelene blev lukket med suturer til en cork screw. Blev bandageret med armen i abduktions-bandage, noget udadroteret. og efterfølgende røntgenbillede viste, at skulderen var på plads og at den udstikkende knogle (ved frakturen) var mindre.'

Vedrørende 'Aktuelle problemer' er det anført, at 'Sv.t. høj. skulder har han i den senere tid fået lidt bedre bevægelighed og muligvis lidt mindre smerter, men der er fortsat ganske betydelige smerter. De er dels konstante, både i hvile og om natten af størrelse VAS 7-8 på en skala 0-10. De forøges især når han går og svinger med armen, men også ved enhver bevægelse og øges da til VAS 10. Smerten sidder inde i skulderen. Han er høj. hånden og har svært ved at skrive. Han kan godt føre en gaffel til munden, men han får maden skåret i stykker, og når han er på toilettet, bruger han bidet, idet han slet ikke kan nå om bagside. Sv.t. ve. skulder har han ligeledes konstante smerter, men de er af styrke VAS 9-10 og sidder også inde og går en anelse ned i ve. arm. han kan ikke bruge ve. arm til noget som helst den ligger nærmest inde foran kroppen. Der har ikke været føleforstyrrelser i armen.'

Under 'Socialt og uddannelsesmæssigt' er det vedrørende idræt anført: 'Oplyser, at han altid har dyrket meget idræt, bl.a. fodbold, op til skaden i 2013. Efter april 2013 har han ikke dyrket noget sport. Han spillede før det fodbold x 2 ugentligt og cyklede og svømmede en del.'

I lægeattest fra 15. december 2018, bilag 9 udarbejdet af ortopædkirurg ... er det opsummerende anført at: 'De nuværende gener er smerter og bevægeindskrænkning i venstre skulder. Smerterne er konstante (og holder ham vågen om natten) og forværres, når armen bevæges i yderstillingerne. Kan ikke løfte venstre arm over vandret. Kan netop nå venstre balle og nakken. Smerterne i fødderne er ligeledes konstante, og med forværring ved gang. Generne i skulderen er dog værst. Han vågner mange gange hver nat og er derfor træt om dagen. Hans aktivitetsmuligheder er også påvirket af den nødvendige, faste smertestillende medicin. Der er ikke yderligere kirurgiske, medicinske eller terapeutiske behandlingsmuligheder. Prognosen er, at de nuværende gener må anses for at være stationære, og at der vedrørende neuropatien i fødderne er risiko for forværring og dermed yderligere nedsat gangfunktion. Smerterne og smertebehandlingen begrænser hans daglige aktiviteter, også på ikke-fysisk måde.'

I lægeattest fra 20. maj 2020, bilag 5 (del af lægeattester fra 2016 - 2020), der også er refereret til ovenfor, er det anført at: ...

Som nævnt ovenfor er klager blevet udredt for neoropati på [hospital], neurologisk klinik, hvor man ikke fandt fund 'forenelige med polyneuropati af store fibre(PNP)'.

I stedet er det i epikrisen anført at, *'med diabetes i tidlig alder er småfiber neuropati en velkendt hyppig konsekvens heraf. Tilstedeværelsen af de neuropatiske smerter er uafhængig af testresultat. Anbefales bedst mulig blodsukkerkontrol for forebyggelse af PNP samt forværring af SFN.'*

Hvad angår diagnose og fremtidig behandling, fremgår det af epikrise af 18. maj 2020 fra [hospital], Neurologisk Klinik ... , at *'... årig henvist kendt med type 1 diabetes med okkular småkarssygdom med henblik på udredning af polyneuropati. Klinisk vurderet normal neurologisk undersøgelse, uden fund forenelige med polyneuropati af store fibre (PNP), dette foreneligt med neurofysiologisk undersøgelse (ENG), som er med normal nerveledning. Neurofysiologer har foreslået undersøgelse for små-fiber neuropati (SFN). Undersøgelsen vil ikke have nogle konsekvenser, for fremtidig vurdering eller behandling, derfor afstås fra undersøgelse. Med kendt Diabetes i tidlig alder, er småfiber neuropati en velkendt hyppig konsekvens heraf. Tilstedeværelsen af de neuropatiske smerter er uafhængig af test resultatet. Anbefales bedst mulig blodsukkerkontrol for forebyggelse af PNP samt forværring af SFN. ... Vi har ikke yderligere udrednings tilbud.'*

Så sent som i maj 2020 var der således lægelig dokumentation for både skuldersmerterne og bevægeindskrænkninger i skuldrene samt for småfiber neuropati, hvortil der ikke var yderligere udredningstilbud.

Det er således i overensstemmelse med de lægelige oplysninger, når klageren overfor selskabet har oplyst, at hans tilstand er uforandret eller forværret.

Klager har ikke oplevet en forbedring af sin tilstand og har heller ikke ud fra de lægelige oplysninger

haft anledning til at tro, at der ville indtræffe en forbedring af hans tilstand. Dette understøttes af, at klageren er tilkendt førtidspension og også af den grund har haft anledning til at oplyse og fastholde, at tilstanden var uforandret eller forværret.

3 SOCIALE FORHOLD

Klageren, der er født i ... , er student fra [skole] årgang 2005, men har ikke nogen formel uddannelse herudover. ... I 2006 opstartede klageren dog et ...firma sammen med ... , hvilket firma gik konkurs i 2010. Klageren var indlagt med depression i en kortere perioden og fik antidepressiv medicin og gik til kontrol hos en psykiater herfor. Klageren trappede ud af denne medicin i 2013. Klageren har ikke haft fast tilknytning til arbejdsmarkedet siden 2010. Se bilag 8, speciallægeerklæring af 18. april 2014.

Klageren er fraskilt og har en

Klagerne var i et arbejdsprøvningsforløb fra 9. januar 2020 til 20. februar 2020, hvor han var i praktisk på et [virksomhed1]. Han arbejdede 2 timer om ugen og havde ikke noget fravær.

Det er i praktikrapporten anført, bilag 18 at: *'Grundet [klagerens] smerter var det ikke muligt. ... oplyser, at grundet [klagerens] helbredsmæssige udfordringer er to timer det maksimale, som [klageren] har haft mulighed for at være i praktikken.'*

...

[Virksomhed1] blev valgt, da det skulle ligge i gå-afstand til hjemmet. Dette var en forudsætning for at praktikken ville kunne gennemføres. I samarbejde med [virksomhed1] blev det aftalt, at arbejdsopgaver, som tog hensyn for [klagerens] skånebehov, ville være omsorgsopgaver, som ville kunne gennemføres siddende. Det blev derfor aftalt at [klageren] kunne sidde Der var ikke noget toilet med hjælpemidler på [praktiksted]. Dette blev løst ved, at [klageren], i tilfælde af at skulle på toilettet i løbet af praktikken, ville kunne nå hjem, hvor [klageren] har de nødvendige hjælpemidler.'

Klageren muligheder på arbejdsmarkedet blev vurderet urealistiske med følgende konklusion: *'Klagerens] muligheder på arbejdsmarkedet vurderes urealistiske i forhold til de hensyn der skal tages med hensyn til mulige realistiske arbejdsopgaver, ugentligt timetal og skånehensyn. i forhold til de hensyn der skal tages og de realistiske arbejdsopgaver, ugentlige timetal og skånehensyn.'*

... Kommune/Jobcenter ... tilkendte herefter klageren førtidspension, bilag 17.

4 PERSONOBSERVATION.

Som nævnt har selskabet observeret klageren over en periode fra august 2021 til januar 2022. Rapport herom fremlægges som bilag 19 ligesom der henvises til det fremlagt USB stik, bilag 4.

Selskabet har i brev af 25. februar 2022, bilag 3, oplyst, at selskabet mener, at observationerne viser, at klageren i de 17 dage, hvor han er observeret, havde en meget aktiv hverdag sammenlignet med de afgivne helbredsoplysninger.

Selskabet har hæftet sig ved, at klageren kan gå og cykle samt gestikulere med armene, at klageren kan foretage indkøb i blandt andet [indkøbscenter] og [butik] og kan bære sine indkøbsposer eller have indkøbsposerne på cykelstyret.

Selskabet hæfter sig også ved, at klager ikke er observeret i sin kørestol, ligesom selskabet hæfter sig ved, at klageren ofte på videooptagelserne bærer en (almindelig) rygsæk.

Det er korrekt, at overvågningsvideoerne helt generelt viser forskellige situationer, hvor klageren går, cykler, køber ind, mødes med bekendte eller går med [person] i hånden. Observationsrapporten, bilag 18, indeholder nøgterne beskrivelser af det, der kan observeres på videomaterialet. ...

Som det fremgår af observationsrapporten og videoovervågningsmaterialet er klageren observeret i de sene formiddagstimer og om eftermiddagen, og han er observeret mens han foretager sig hverdagsting, såsom at gå, cykle eller bære på indkøbsposer eller en lille rygsæk.

Der er ikke belæg for selskabets vurdering af, at klageren på baggrund af disse observationer skulle være i stand til vedvarende at varetage et arbejde på minimum ½ tid, herunder ved brug af skånehensyn. Der er heller ikke belæg for, at de aktiviteter man kan se klageren udføre – altså hverdagsaktiviteter – står i modstrid med de oplysninger, som klageren har afgivet til selskabet.

Det er således ikke retvisende at anvende observationerne af klagerens aktiviteter i overvågningsperioden som grundlag for en vurdering af rigtigheden af de oplysninger, som klageren har

afgivet om sin helbredstilstand og funktionsevne inden overvågningen. De observerede aktiviteter er ikke uforenelige med de af lægefaglige eksperter stillede diagnoser.

Det er endvidere ikke retvisende at anvende observationerne som dokumentation for klagerens evne til at udføre et arbejde.

5 FORSIKRINGSFORHOLD:

Polisen gældende for klagerens udbetaling for tab er erhvervsevne fremlægges som bilag 20. Det følger heraf at klageren er berettiget til dækning, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst halvdelen som følge af sygdom eller ulykke. Det samme gælder for præmiefritagelse.

6 ANBRINGENDER:

6.1 Grundlaget for Selskabets brug af personovervågning.

Selskabet må kun benytte personovervågning, når der foreligger en velbegrundet og dokumenteret mistanke om, at forsikringstageren har afgivet urigtige oplysninger eller fortiet oplysninger, der har afgørende betydning for vurderingen af om forsikringstageren er berettiget til forsikringsdækning, jf. bkg. 1377 af 22 juni 2021 § 8.

Et forsikringsselskab skal i øvrigt loyalt afveje og behandle alle indsamlede oplysninger og vælge den mindste indgribende undersøgelsesmetode jf. samme bkg. § 3 og 4. I denne sag har selskabet besluttet at iværksætte personundersøgelse på baggrund af blandt andet samling af oplysninger fra især klagerens opslag på Facebook og Trustpilot. Det er ikke fuldstændig klart, hvad der har begrundet selskabets indsamling af oplysninger fra de sociale medier.

Selskabet opfordres (2) til at begrunde dette nærmere.

Det gøres gældende, at selskabet ikke har dokumenteret, at der inden selskabets iværksættelse af personovervågning forelå en velbegrundet mistanke, idet selskabets primære argumenter synes at være baseret på klagerens anmeldelser og opslag på de sociale medier Facebook og Trustpilot.

Det gøres gældende, at selskabet ikke loyalt har afvejede på denne måde indsamlede oplysninger, herunder taget i betragtning, at online anmeldelser af butikker mv. i sagens natur foregår på en skærm og ikke krævet fysisk aktivitet, samt at ferieophold og sociale aktiviteter dels ikke kræver hård fysisk aktivitet og dels ikke ligger ud over, hvad der anses for normale aktiviteter, der ikke er sammenlignelige med at kunne varetage et arbejde.

Da selskabet ikke har haft det fornødne grundlag til at iværksætte personovervågning, gøres det gældende, at selskabet ikke kan lægge de ved personovervågningen indsamlede oplysninger til grund for selskabets afgørelse om standsning af udbetalingerne for tab af erhvervsevne.

6.2 Nedsat erhvervsevne

Ifølge forsikringsbetingelserne er klageren berettiget til dækning ved tab af erhvervsevne ved nedsættelse af erhvervsevnen med mindst halvdelen.

Selskabet har ydet klageren dækning ved tab af erhvervsevne siden den 13. januar 2014, og senest ved brev af 29. april 2021, bilag 2 og i den periode har selskabet adskillige gange foretaget opfølgning af, om klageren fortsat opfyldte betingelserne for dækning. Frem til primo 2022 har

selskabet fundet det dokumenteret, at klageren har opfyldt betingelserne i forsikringen og har været berettiget til dækning ved tab af erhvervsevne.

I en situation som den foreliggende, hvor selskabet har ydet dækning i en længere årrække, påhviler det selskabet at godtgøre, at der er indtruffet en sådan bedring af klagerens forhold, at han ikke længere har det hidtidige dækningsberettigende erhvervsevnetab. Dette følger blandt andet af Ankenævnets kendelse nr. 90.457 af 28. juli 2017 og af kendelse nr. 89.720 af 15. marts 2017.

Danica bærer således bevisbyrden for, at klageren ikke længere opfylder betingelserne for dækning ved tab af erhvervsevne.

Klageren gør gældende, at Danica ikke har løftet sin bevisbyrde for, at der - pludselig – skulle være indtruffet en sådan bedring af klagerens forhold, at det fører til, at han ikke længere har det hidtidige dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Det er dokumenteret ved sagens lægelige og kommunale akter, at klageren lider af kroniske smerter i højre skulder, er opereret og påvirket heraf i venstre skulder, samt lider af små-fiber neuropati, der giver smerter i fødderne som følge af mangeårig diabetes type 1.

De seneste lægelige vurderinger af klagerens funktionsevne har beskrevet denne som markant nedsat, jf. bilag 5 og attest deri fra maj 2020.

Klageren har været igennem diverse ressourceforløb siden 2016, jf. lægeattesterne fremlagt som bilag 5 og praktikrapport, bilag 18, og er herefter blevet tilkendt førtidspension. Klageren er således blevet grundigt udredt i kommunalt- og lægeligt regi, idet han ellers ikke ville være blevet tilkendt førtidspension i så forholdsvis ung en alder.

Det har således foreligget et sikkert og dokumenteret grundlag for tilkendelse af førtidspension.

Heroverfor står selskabets påstand om, at klageren 'skulle være i stand til vedvarende at varetage et arbejde på minimum halvtid eventuelt under brug af de rette skåne hensyn' jf. bilag 2.

Det gøres gældende, at selskabet ikke har fremlagt - og ikke kan fremlægge – dokumentation for denne påstand.

Hertil bemærkes det, at klageren tidligere har haft et ...firma, men hverken er i stand til at udføre det fysisk hårde ...arbejde eller de administrative opgaver, der følger med at være virksomheds-ejer, på grund af sine smerter.

Klageren fastholder derfor, at det er dokumenteret, at han fortsat opfylder forsikringens helbredsmæssige (og økonomiske) betingelserne for dækning.

6.3 Oplysningspligt & loyalitet

Det følger af Højesterets dom af 24. april 2017, trykt i UfR 2017.2147H, at beskrivelsen af klagerens funktionsevne, således som den fremgår af de lægelige og kommunale akter og af hans egen forklaring, bevismæssigt skal lægges til grund, medmindre de af selskabet indhentede oplysninger beviser, at de observerede fysiske aktiviteter er 'uforenelige' med den nævnte beskrivelse.

I den foreliggende sag påhviler det således selskabet at føre bevis for sit synspunkt om, at de af selskabet observerede fysiske aktiviteter, er 'uforenelige' med de gener, som er beskrevet i de lægelige akter, og som klageren har oplyst som svar på selskabets spørgsmål.

I den omtalte Højesteretsdom udtalte Retslægerådet i øvrigt, at *'det er ikke usædvanligt for smeretilstande med variation af generne i løbet af en dag eller fra dag til dag eller for kortere/længere perioder ad gangen. En sådan variation kan optræde uden umiddelbar kendt årsag eller være relateret til fysisk, psykisk eller social belastning. [Retslægerådets svar på spørgsmål 3].*

De observerede fysiske aktiviteter vurderedes ikke uforenelige med generne, som beskrevet i de lægelige akter - der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 3'. [Retslægerådets svar på spørgsmål 4]

Klageren gør gældende, at selskabet ikke har løftet sin bevisbyrde for, at de observerede fysiske aktiviteter er 'uforenelige' med de af klageren afgivne oplysninger, som ligger til grund for selskabets dækning ved tab af erhvervsevne.

Det følger af endvidere af ankenævnskendelse af 3. februar 2021, nr. 94656, der vedrørte en sag om en forsikringstager, der var blevet observeret, mens han spillede tennis, at sådanne handlinger må betegnes som almindelige hverdagshandlinger, som ikke i sig selv viser noget afgørende om klagerens smerter og hans evne til at arbejde. I den sag fandt nævnet også anledning til at bemærke at 'fysisk aktivitet i et hensigtsmæssigt omfang efter omstændigheder vil kunne være med til at styrke klagerens bevægeapparatet og generelle velbefindende'

Tilsvarende gøres det i nærværende sag gældende, at de observerede handlinger er hverdagshandlinger, der ikke i sig selv viser noget afgørende om klagerens smerter eller arbejdsevne. Daglige, korte gå- og cykelture - der i øvrigt ikke udføres med motion for øje, men blot er klagerens måde at komme fra A til B på – falder både i kategorien hverdagshandlinger og er gavnlige for klagerens fysiske velbefindende.

Der henvises i øvrigt til ankenævnskendelse, ANK 96.563 af 19. januar 2022, hvor klageren blandt andet led af kroniske smerter og en kronisk belastningstilstand med følger som smerter og udtrætning. Derudover var der psykiske lidelser i form af blandt andet angst og depression. I den sag gav nævnet klageren medhold i, at hendes generelle erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen. ...

Klageren bestrider således, at han skulle have tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser overfor selskabet og ikke opfyldt sine forpligtelser til loyalt at besvare selskabets spørgsmål og oplyse om forhold af betydning for forsikringen.

Eksempelvis er det korrekt, og ikke i modstrid med det af selskabet observerede, når klageren vedrørende 'Daglige Løft' har svaret at: *'Undgår at løfte for meget, da mine bevægelsesindskrænkninger i skuldrene giver smerter ved minimal anstrengelse. Ang. kørestol bliver den brugt når mine neuropatiske smerter er værst. Disse neuropatiske smerter begyndte at udvikle sig i 2013. Jeg blev udredt for neuropati i 2016 samt i 2020 på [hospita] (neuromuskulært afdeling) og disse smerter er kroniske og skyldes følgesygdom til min Diabetes type 1. Jeg kan godt gå, men er plaget af smerter i fødder pga. min neuropati og er derfor gangbesværet. Udover kørestol samt*

bidet wc har jeg også automatisk døråbner pga. af mine skrøbelige skuldre. Til bad har jeg et specielt brusesystem med touch funktion, da jeg ikke kan få armene over skulderhøjde.'

Selskabet har hæftet sig særligt ved klagerens bevilling af kørestol og oplysning om at have en sådan. I tilknytning hertil gøres det gældende, at det forhold, at klageren ikke anvender sin kørestol udendørs, ikke er ensbetydende med, at han ikke har behov for den eller ikke har smerter i fødderne ved gang.

Selskabet har endvidere hæftet sig ved, at klageren har oplyst, at hans gener er '24/7' i betydning er til stede hele døgnet, og at han ikke kan udføre, det han kunne før. I tilknytning hertil bemærkes det, at klageren, før sin(e) skulderskade(r) og udviklingen af neuropati i fødderne, kunne f.eks. spille fodbold og havde sit eget firma med Klageren kan ikke længere dyrke fodbold som hobby eller arbejde med nedbrydning.

Det gøres på den baggrund gældende, at klageren har afgivet korrekte oplysninger til selskabet, og at der ikke er grundlag for at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen.

6.4 Omkostninger

Til støtte for kravet på omkostningsdækning gør klageren gældende, at selskabet ved sin handlemåde har gjort det nødvendigt for klageren at afholde betydelige udgifter til advokat, allerede inden sagens indbringelse for Ankenævnet for Forsikring.

Den udførte advokatbistand har været rimelig og nødvendig og skal derfor erstattes af selskabet i henhold til bestemmelsen i Forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3."

Selskabet har den 27/6 2022 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"1 PÅSTANDE

Der nedlægges følgende sideordnede påstande:

- (1) Klagen tages ikke til følge.
- (2) Danica skal ikke betale omkostninger til klagerens advokat.

2 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

2.1 Nærværende sag vedrører spørgsmålet om, hvorvidt klager har afgivet urigtige oplysninger om

omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne til Danica i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til at modtage erhvervsevnetabsydelse og få ydet præmiefritagelse,

og om de urigtige oplysninger er af en sådan karakter, at Danica har været berettiget til at ophæve

klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under policenr. ... med virkning fra den 1. maj 2022, som sket.

2.2 Klager har i sit klageskrift af 20. maj 2022 beskrevet, hvad der efter klagers opfattelse er forløbet

indtil Danicas beslutning om at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse. Både narrativet og fremstillingen er efter Danicas opfattelse i flere henseender misvisende,

idet Danica er kommet i besiddelse af materiale, der entydigt viser, at klagers helbred på ingen måde er i overensstemmelse med det, som klager har oplyst til Danica. Danica finder derfor anledning til at fremkomme med følgende supplerende sagsfremstilling.

2.3 Forsikringsaftalen

2.3.1 Det fremgår af klagers dækningsoversigt og forsikringsbetingelser, bilag 25, at han er berettiget til at modtage erhvervsevnetabsudbetalinger og præmiefritagelse under følgende omstændigheder: ...

2.4 Grundlaget for Danicas bevilling af forsikringsdækning indtil 31. marts 2022

2.4.1 Klager blev i bevillingsbrev af 29. april 2021, bilag 2, samt i de efterfølgende bevillingsbreve orienteret om, at han var forpligtet til straks at meddele det til Danica, såfremt hans erhvervsevne eller tilknytning til arbejdsmarkedet ændrede sig.

2.4.2 Klagers erhvervsevne blev indledningsvis vurderet i forhold til hans tidligere erhverv som Danica overgik i forbindelse med vurderingen af klager i 2015 - helt i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne - til at vurdere klagers erhvervsevne i forhold til ethvert erhverv, som han ud fra sin helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse med rimelighed måtte kunne bestride (generel erhvervsevne).

2.4.3 Til brug for Danicas fortsatte vurdering af klagers erhvervsevne har Danica modtaget lægelige oplysninger om klager.

2.4.4 Danica har bl.a. modtaget en reumatologisk speciallægeerklæring af 16. november 2015, udarbejdet af overlæge, speciallæge i reumatologi ... , bilag 14. Erklæringen er udfærdiget på baggrund af de lægelige journalkontinuationer, der foreligger for perioden 28. november 2013 til og med 16. november 2015, lægelige journaloplysninger fra Endokrinologisk Ambulatorium i perioden fra 21. november 2013 til 2. marts 2015, journalkontinuationer fra Smerteklinikken, [hospital] for perioden 10. juli 2014 til 26. februar 2015 samt under inddragelse af speciallægeerklæringen fra ... , speciallæge i ortopædkirurgi af 24. februar 2014.

2.4.5 Det fremgår bl.a. af speciallægeerklæringen, bilag 14: ...

2.4.6 Danica har derudover modtaget 'Spørgeskema ved fortsat tab af erhvervsevne', udfyldt af klager den 15. januar 2018, bilag 16. Det fremgår heraf: ...

2.4.7 Danica har derudover modtaget LÆ 275 Lægeattest fra klinisk funktion, udfyldt af læge ... , fremsendt den 8. juli 2019, bilag 10. Det fremgår heraf: ...

2.4.8 Danica fremsendte i 2020 et nyt 'Spørgeskema ved fortsat tab af erhvervsevne', som klager udfyldte og underskrev den 24. april 2020, bilag 17. Det fremgår heraf: ...

2.4.9 Danica modtog den 3. marts 2021 en praktikrapport fra [konsulentvirksomhed], hvor klager havde gennemført et praktikforløb i perioden 5. december 2019 til 12. marts 2020, bilag 23. Det blev under forløbet konstateret, at klager alene kunne arbejde 2 timer om ugen under brug af skånehensyn, og at klager ikke kunne øge sin arbejdstid grundet sine smerter. Det var under prak-

tikperioden et nødvendigt skånehensyn, at klager var i gåafstand af sit hjem, idet han angiveligt alene kunne bruge sit eget særligt indrettede toilet i hjemmet, men ikke [praktikstedets] toiletter.

2.4.10 Som led i Danicas seneste vurdering af, om klager fortsat var berettiget til erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse, fremsendte Danica et funktionsevneskema til klagers udfyldelse, bilag 18, som klager udfyldte og underskrev den 18. februar 2021. I funktionsevneskemaet har klager bl.a. angivet følgende oplysninger: ...

2.4.11 Da der manglede besvarelser af en række af spørgsmålene i funktionsevneskemaet, bilag 18, blev klager anmodet om at eftersende disse svar. Danica modtog den 2. marts 2021 disse besvarelser i en separat e-mail fra klager, bilag 19. Det fremgår heraf: ...

2.4.12 De ovenfor anførte oplysninger er indgået til brug for Danicas vurdering af klagers erhvervsevne og dermed som en del af grundlaget for den fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse under klagers erhvervsevnetabsforsikring.

3 GRUNDLAGET FOR DANICAS OPHÆVELSE AF FORSIKRINGEN

3.1.1 Danica meddelte klager ved brev af 25. februar 2022, bilag 3, at Danica agtede at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under policenr. ... med virkning fra den 1. maj 2022, idet klager efter Danicas opfattelse bevidst havde afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager fortsat var berettiget til erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse. Subsidiært fordi klager i strid med sin forpligtelse hertil bevidst havde undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne var forbedret.

3.1.2 Ophævelsen af erhvervsevnetabsforsikringen og retten til præmiefritagelse skyldtes, at Danica i forbindelse med vurderingen af klagers erhvervsevne er kommet i besiddelse af dokumentation for, at de oplysninger omkring omfanget af nedsættelsen af klagers erhvervsevne samt karakteren af klagers gener, som klager har givet, er helt uforenelige med klagers faktiske aktivitets- og funktionsniveau. Danica har således konstateret, at klagers aktivitetsniveau er væsentlig større, og hans funktionsniveau er væsentlig bedre end det, som han har oplyst til Danica.

3.1.3 Denne dokumentation består af observationsrapporter med tilhørende videooptagelser. Danica har således ved observationer foretaget i perioderne fredag den 27. august 2021 til søndag den 29. august 2021, onsdag den 8. september 2021 til fredag den 10. september 2021, mandag den 13. september 2021 til tirsdag den 14. september 2021, tirsdag den 21. september 2021 til torsdag den 23. september 2021, onsdag den 20. oktober 2021 til torsdag den 21. oktober 2021, fredag den 26. november 2021 til lørdag den 27. november 2021 samt fredag den 7. januar 2022 til lørdag den 8. januar 2022, i alt 17 dage, konstateret, at klager på de dage, hvor Danica observerede ham, havde et betydeligt højere aktivitets- og funktionsniveau end det, som han havde oplyst til Danica.

3.1.4 Observationsrapporterne for de nævnte dage er fremlagt som bilag 24. Klager har fremlagt videooptagelserne som bilag 4. Danica har derudover indsamlet offentligt tilgængelige informationer fra internettet, der er fremlagt af klager som bilag 11. Danica har uploadet et kort sammendrag af bilag 4 på Ankenævnet portal som bilag A.

3.1.5 Opmærksomheden skal dog særligt henledes på følgende steder i Danicas observationsmateriale: ...

3.1.6 Klager besøgte flittigt [sted] i [by] i op til godt 3 timer og 36 minutter med anvendelse af offentlig transport. Når klager skulle anvende diverse metrostationer, såsom stationen på ... , valgte klager at anvende de lange trapper op til metrostationen på trods af, at der var en elevator. Det samme var tilfældet, når klager skulle anvende [station], hvor klager efter et besøg på [butik] valgte at tage den lange trappe med 45 trin ned til [stationen] frem for at anvende elevator. Det blev også observeret, at klager til tider småløb op ad trappen og generelt fremstod fysisk upåvirket af sine oplyste gener, når han bl.a. anvendte trapper eller løftede sin cykel. Det blev derudover konstateret, at klager også var i stand til at sætte i kraftigt løb for at nå en [station].

3.1.7 Dette er i strid med de oplysninger, som klager har afgivet til Danica i bilag 18, idet klager har oplyst til Danica, at han alene 'til dels ' kan gå på trapper, og tilføjet, at det er 'meget begrænset '.

3.1.8 Observationerne viste også, at klager var i stand til at cykle til og fra sine gøremål og sin bopæl. Observationerne viste derudover, at klager problemfrit var i stand til at løfte og bære sin cykel under sine indkøbsture.

3.1.9 Det er ligeledes observeret, at klager var i stand til at gå frit og bevæge sig helt upåvirket. Under et besøg i ... i [by] var klager f.eks. i stand til på egen hånd at tage [transportmiddel] ind til ... for derefter at besøge to [butikker], mødes med en bekendt og spadserede ca. 1,39 km, hvorefter klager og hans bekendte satte sig på en café på På caféen var klager bl.a. i stand til tydeligt at gestikulere med begge sine arme, hvor han ligeledes strakte sine arme ud foran kroppen og op i skulderhøjde.

3.1.10 Klager bevægede sig ligeledes frit og upåvirket under gentagende besøg på [butik] samt ved ture til og fra [butik], som klager frekventerede under observationsperioden.

3.1.11 Når klager cyklede til og fra bl.a. [stationer], [indkøbscenter] eller dagligvarebutikker, cyklede han til tider med én arm på styret, hvorved det ene skulderled, som styrede cyklen, blev påført yderligere belastning. Klager havde oprindeligt ikke besvaret, hvorvidt han var i stand til at cykle, men ved sine eftersendte besvarelser, bilag 19, oplyste klager til Danica, at han 'til dels' kunne cykle, 'men det er betinget af smerter. Korte afstande.'

3.1.12 Det blev derudover observeret, at klager var i stand til selv at bukke sig i en hurtig og glidende bevægelse uden nogen synlige smertetrækninger eller grimasser i ansigtet, når han f.eks. tabte ting, såsom en kvittering, som han måtte samle op.

3.1.13 Som det fremgår af bilag 10 ovenfor, har klager oplyst til Danica, at han ikke kan bøje sig fremover, da han 'har vanskeligheder pga kroniske smerter '. Ved sin besvarelse af, om klager kan strække armene ud fra kroppen, har han med versaler svaret 'NEJ '.

3.1.14 Klagers gåture er ligeledes direkte i strid med de afgivne oplysninger til Danica i bilag 18 om, at han er gangbesværet som følge af neuropati, og derfor også er plaget af smerter. Klager

har ligeledes i bilag 18 oplyst, at han alene 'til dels ' er i stand til at gå og har i bilag 10 til den undersøgende læge forklaret, at han 'klarer at få afleveret ... gående, men sidder ellers i kørestol resten af dagen pga. smerter '.

3.1.15 Danica kunne ligeledes konstatere, at klager ofte bar en rygsæk, som har sin hovedbelastning på nakke og skuldre. En rygsæk medfører desuden, at skulderled belastes hver gang, rygsækken tages af eller på. Da klager har oplyst til Danica, at begge hans skuldre er smerteplagede, er dette ligeledes svært foreneligt med klagers oplyste gener.

3.1.16 Det blev derudover observeret, at klager handlede ind alene uden brug af særlige hjælpemidler eller anvendelse af skånestillinger (f.eks. løftede klager sin indkøbskurv med hjul op til kassebåndet og tømte hele kurven på én gang). Klagers indkøbsture involverede ikke alene almindelige husindkøb, men bestod også af længere ture i [indkøbscenter] og [butik], hvor han uden synlige tegn på smerter besøgte flere forretninger og så på varer. Det kunne derudover konstateres, at klager ikke skulle have hjælp til at bære eller fragte varer hjem, idet han flere gange uden besvær bar varerne i sin venstre hånd og var i stand til at cykle hjem, mens indkøbsposen hang på styret.

3.1.17 På intet tidspunkt under observationsperioden var klager nødsaget til at anvende sin kørestol til transport på trods af, at han har oplyst til den undersøgende læge i bilag 10, at han har mange dage, hvor hans smerter er så svære, at han sidder resten af dagen i kørestol og alene kan transporteres i kørestol. Det er særligt bemærkelsesværdigt, at klager ikke på noget tidspunkt er observeret i sin kørestol, når han også i bilag 18 har oplyst, at hans gener er konstante og tilføjede med versaler 'JA DET ER 247 [24/7], AT JEG IKKE KAN UDFØRE DET JEG KUNNE FØR', og i det efterfølgende spørgsmål har angivet, at han ikke har nogen gode dage, hvor han intet mærker til sin sygdom. Dette er ligeledes besvaret med versaler: 'NEJ'.

3.1.18 Dertil kommer, at klager kontinuerligt siden 2015 i bilag 16, bilag 17 og senest i bilag 18 har oplyst, at hans tilstand enten er uforandret eller forværret.

3.1.19 Danica foretog ligeledes observationer i uge 47 (2021), hvor klager dog ikke blev set. Det er Danicas opfattelse, at dette skyldtes, at klager var på ferierundrejse i [land1], jf. bilag 11, side 7. En rejse til [by i land1] indebærer som minimum ca. 12 timers flyvetid. Det har efter Danicas opfattelse formodningen imod sig, at der på noget tidspunkt af rejsen vil være et korrekt skånetoilet til rådighed, hvilket efter oplysningerne i praktikrapporten, bilag 24, er nødvendigt for klager.

3.1.20 Det fremgår af bilag 11, side 7 (billede indsat nedenfor), at klager under rejsen bl.a. var på bådture i

...

3.1.21 Dette bekræftes videre af klagers egen anmeldelse på Trustpilot af [rejsebureau], jf. bilag 11, side 18.

3.1.22 Det fremgår derudover af klagers anmeldelse, at han under sin rejse var på dagsture ved Det har efter Danicas opfattelse tilsvarende formodningen imod sig, at klager under disse dagsture havde adgang til korrekte skånetoiletter eller andre hjælpemidler, der støttede klagers skånehensyn. Det er derudover Danicas opfattelse, at disse udflugter involverer en del gang og fær-

den på ujævnt terræn, hvilket harmonerer med, at [rejsebureau] på deres egen hjemmeside under ... oplyser, at deres rejser generelt ikke er egnet for bevægelseshæmmede personer

...

3.1.23 Klager opfordres (A) til at oplyse, hvilken rejsepakke han var på med [rejsebureau], samt hvor mange dage klager var afsted.

3.1.24 Af internetrapporten, bilag 11, side 5, fremgår ligeledes, at klager under et besøg på [land2] i 2015 er i stand til at løfte [person], der sidder i hans arme.

3.1.25 Der er således intet i de af Danica indhentede oplysninger, som tyder på, at klager skulle have de anførte funktionsbegrænsninger i sin hverdag med den virkning, at hans erhvervsevne skulle være nedsat med halvdelen, som der kræves efter forsikringsbetingelserne for at modtage ydelser og få ydet præmiefritagelse.

3.1.26 Det fremgår af forsikringsbetingelserne samt af de tidligere fremsendte breve til klager, at han er forpligtet til at oplyse Danica, såfremt hans erhvervsevne forbedres. Danica har ikke modtaget orientering fra klager om nogen af de ovenfor nævnte forhold eller modtaget orientering om, at klager har oplevet en forbedring af sit helbred.

3.1.27 Danica gør gældende, at klager væsentligt og groft har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for selskabet - herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt - idet klager har forsømt sin forpligtelse til at give Danica sandfærdige oplysninger om sin erhvervsevne i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse under forsikringen. Subsidiært at klager, i strid med sin forpligtelse hertil, bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret.

3.1.28 På baggrund af ovenstående er det Danicas klare opfattelse, at Danica har været berettiget til at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen og retten til præmiefritagelse under klagers pensionsordning med policenr. ... hos Danica med virkning pr. 1. maj 2022, som sket.

3.1.29 Et pensionsselskab som Danica baserer sin forretningsmodel på forsikringsmatematiske beregninger og informationer fra sine kunder. Danica har derfor også en berettiget forventning om, at selskabets kunder svarer sandfærdigt på de spørgsmål, som Danica anmoder om besvarelser af under sin løbende opfølgning. Af samme årsag fremgår dette også pædagogisk af bilag 18.

3.1.30 Såfremt kunder fortier oplysninger eller kommer med urigtige besvarelser af tilsendte skemaer, påvirker dette direkte de øvrige kunder, idet de udbetalinger, som sker på et forkert eller urigtigt grundlag, kunstigt hæver skadesprocenterne, hvilket medfører præmiestigninger for de øvrige kunder. Af samme årsag har Danica en forpligtelse til at følge op over for de kunder, som efter Danicas opfattelse svigagtigt afgiver urigtige oplysninger.

3.1.31 Subsidiært gøres det gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, og at han derfor ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse. Danica gør således gældende, at klager vil være i stand til vedvarende at varetage et arbejde på minimum halv tid, eventuelt under brug af de rette skånehensyn.

3.1.32 Danica har i ophævelsesbrevet taget forbehold for at kræve allerede udbetalte ydelser helt eller delvist tilbagebetalt. Dette forbehold fastholder Danica.

4 SYNSPUNKTER I KLAGESKRIFTET

4.1 Danica gør overordnet gældende, at indholdet af klagen eller de med klagen fremlagte bilag ikke ændrer ved, at observationsmaterialet tydeligt viser, at klager er i stand til langt mere end det, som han har oplyst til Danica, hvorfor klager har afgivet urigtige oplysninger til Danica, senest ved udfyldelsen af bilag 18.

4.2 Klagers oplysninger er groft illoyale og uforenelige med observationerne

4.2.1 Det er utvivlsomt groft illoyalt af klager at oplyse til Danica, at klager ikke er i bedring, at klager maksimalt kan arbejde to timer om ugen i praktik, at klager ikke kan øge sin arbejdsindsats, og at klager ikke kan udføre vedligeholdelse i hjemmet og øvrige gøremål, når det fremgår af bilag 4 og 24, at klager har en aktiv hverdag.

4.2.2 Som det også fremgår af opremsningen i afsnit 3.1.5, er klager i stand til langt mere end det, som han har oplyst til Danica.

4.2.3 Det bestrides generelt, at observationsmaterialet alene indeholder hverdagssituationer. Dette anbringende er fra klagers side et forsøg på at fjerne fokus fra, at klager er observeret foretage aktiviteter og i situationer, som han direkte har oplyst til Danica, at han ikke er i stand til. Dette fremgår tydeligt af opremsningen i afsnit 3.1.6-3.1.17, der entydigt dokumenterer misforholdet mellem klagers oplysninger til Danica og indholdet af observationsmaterialet.

4.2.4 Det er Danicas opfattelse, at klagers aktiviteter og gennemsnitlige aktivitetstid er udtryk for et overskud, der vil kunne omsættes til en funktionsevne, der gør klager i stand til at varetage et arbejde på mindst halv tid, eventuelt under brug af skånehensyn eller hjælpemidler.

4.2.5 Det afgørende er i den forbindelse ikke, hvad klager over for læger m.v. har angivet at kunne/ikke kunne, men hvad klager rent faktisk er i stand til, hvilket også fremgår af klagers forsikringsbetingelser. Når observationsmaterialet sammenholdes med de af klager fremlagte bilag, er det efter Danicas opfattelse tydeligt, at klager er i stand til væsentligt mere end det, som han har oplyst til Danica.

4.2.6 Danica foretager bl.a. løbende opfølgning med henblik på at opnå klarhed over, om der med medicinske tiltag eller med andre skånehensyn kan ske en bedring af klagers tilværelse og erhvervsevne. Denne opfølgning sker både som følge af et ønske om, at klager opnår en bedring, hvorved han reelt kan forsørge sig selv eller opnå større livskvalitet, men Danica varetager også herved den væsentlige interesse, som Danica har over for øvrige kunder, således at der ikke sker udbetalinger til kunder, som ikke er berettigede hertil. Denne vurdering er umuliggjort, når en forsikringstager ikke oplyser korrekt om sin helbredstilstand og om, hvad han eller hun er i stand til at foretage sig.

4.2.7 Klager skal derfor også oplyse om enhver bedring, som han oplever, og herunder hans åbenbart genvundne evne til at gå på trapper, handle ind selv og cykle. Det er derfor også klart udtryk for en groft illoyal tilgang til forsikringsforholdet, når klager selv oplyser, at han ikke kan foretage nogen af de observerede aktiviteter, og at klager i både 2018 (bilag 16) og 2020 (bilag 17) oplyser, at han oplever forværring.

4.2.8 Det skal i den forbindelse fremhæves, at videomaterialet skal ses i sammenhæng med og i tillæg til de skriftlige observationsrapporter. Af disse skriftlige observationsrapporter fremgår ikke blot beskrivelser af observationerne med henvisning til de enkelte videoklip, men også beskrivelser af observationer, som ikke fremgår af videomaterialet, men er skriftligt nedfældet.

4.2.9 Danica bemærker endvidere, at klager gentagne gange har haft mulighed for detaljeret og specifikt at redegøre for sin funktionsevne og sit aktivitetsniveau, jf. senest funktionsevneskemaet af 18. februar 2021, bilag 18.

4.2.10 Danica henviser derudover til ankenævnets sag nr. 95.504, der ligeledes vedrørte spørgsmålet om ophævelse af en erhvervsevnetabsforsikring og ret til præmiefritagelse baseret på observationer. I sagen viste observationerne - ligesom i klagers tilfælde - en blanding af hverdagssituationer og små udflugter, der dog alle havde det til fælles, at de var i strid med klagers oplysninger om hans formåen i funktionsevneskemaer. Det fremgår af ankenævnets kendelse: ...

4.2.11 Selskabet fik medhold i spørgsmålet om ophævelse af forsikringsdækningen.

4.2.12 I relation til klagers opfordring (1) bemærkes, at klagers rejseaktivitet samt de aktiviteter og løft, klager foretager på disse rejser, efter Danicas opfattelse er i direkte modstrid med de forhold, som klager har oplyst til Danica bl.a. i bilag 18, hvilket også er beskrevet i afsnit 3.1.18-3.1.20 ovenfor samt afsnit 4.3.7 nedenfor.

4.2.13 For så vidt angår de øvrige forhold, såsom klagers mange Trustpilot anmeldelser af bl.a. ... , bemærkes, at omfanget af anmeldelserne efter Danicas opfattelse vidner om en meget aktiv person, der ud over sine gøremål har overskud til efterfølgende at foretage anmeldelser.

4.2.14 Som det er anført ovenfor, vurderes klager ikke alene ud fra sit tidligere erhverv, men derimod ud fra sin generelle erhvervsevne i ethvert erhverv. Det er derfor også relevant, om klager kan bestride et stillesiddende job såsom en administrativ stilling eller andet kontorjob.

4.3 Klager er velbehandlet for diabetes

4.3.1 Som det fremgår af lægeerklæringen af 8. juli 2019, bilag 10, er klager velbehandlet for diabetes. Det fremgår ligeledes af bilag 10, at klager ikke er tilstrækkeligt udredt for 'den meget svære

neuropati', som er årsag til, at klager sidder i kørestol.

4.3.2 Det anføres videre i bilag 10, at såfremt neuropatien medfører, at klager må sidde i kørestol store dele af døgnet grundet smerter, bør han udredes et højt specialiseret sted såsom Steno Diabetes Center.

4.3.3 Klagers nuværende udredning indebærer alene, at han er blevet klinisk vurderet med normale forhold ved en neurologisk undersøgelse, der var uden fund forenelige med polyneuropati af store fibre (PNP). Klager har derefter alene bidraget med egne oplysninger om sin neuropati, hvorefter den undersøgende læge har skønnet, at neuropatien antages at være årsagen til, at klager har behov for at anvende kørestol.

4.3.4 Efter Danicas opfattelse svækker klagers urigtige oplysninger også validiteten af de lægefaglige vurderinger i sagen, idet oplysningerne om smerter fra småfiberneuropati hovedsageligt baserer sig på klagers egne oplysninger til de undersøgende læger, og hvor der er ganske få objektivt konstaterbare forhold. Af denne årsag er det Danicas opfattelse, at når klager afgiver direkte forkerte oplysninger til Danica, har det formodningen for sig, at klager også har gjort dette til de undersøgende læger.

4.3.5 Danica gør derfor gældende, at klager også afgiver urigtige oplysninger til de undersøgende læger om omfanget af hans smerter og om omfanget af hans brug af kørestol.

4.3.6 Der henvises herom både til indholdet af observationsmaterialet, der viser, at klager er mobil, er på lange ture i dagstimerne, cykler til og fra gøremål og hyppigt anvender trapper.

4.3.7 Dertil kommer klagers ferieaktiviteter på bl.a. oversøiske destinationer, der med al tydelighed bekræfter, at klager har overdrevet sin brug af kørestol til de undersøgende læger. Dette er foreneligt med, at de undersøgende læger er uforstående over for de oplyste meget svære smerter og anvendelse af kørestolen.

4.3.8 Det bemærkes i den forbindelse, at det klart har formodningen imod sig, at klager kan deltage i rejser til [land1] og [land2], jf. bilag 14, såfremt han har behov for at sidde i kørestol mange timer dagligt og alene kan anvende det særligt indrettede toilet i hjemmet. Klager har selv oplyst, at han er afhængig af sit særlige toilet i en sådan grad, at det umuliggør arbejdsprøvning (hvor han alene er væk i et antal timer på en dag) mere end få minutter fra hjemmet. Tilsvarende er de oplysninger, som klager har afgivet til Danica i bilag 8 om sit helbred, uforenelige med hans deltagelse i de pågældende rejser.

Klagers bevilling af førtidspensionering er irrelevant

4.3.9 Det er fast praksis, at en kommunal bevilling ikke påvirker den vurdering, som foretages af et forsikringsselskab i relation til en forsikringstagers erhvervsevne. Det fremgår således af præmisserne i U 2011.2223 H: 'A [forsikringstager] har bevisbyrden for, at hans generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre som følge af ulykke eller sygdom. Det bemærkes herved, at - - - Kommunes bevilling af fleksjob med 2/3 løntilskud ikke i sig selv skaber en formodning for, at det er tilfældet, jf. Højesterets dom af 21. december 2006 (UfR 2007.846).'

4.3.10 Dette synspunkt er på ny blevet fastholdt og uddybet i f.eks. Østre Landsrets dom af 13. oktober 2016 trykt i FED2016.223. I Vestre Landsrets dom af 4. oktober 2017 tog landsretten stilling

til retten til erhvervsevnetabsudbetalinger og præmiefritagelse i en sag, hvor der havde været arbejdsprøvning og sket bevilling af førtidspension. Landsretten udtalte følgende: ...

4.3.11 Klagers henvisning til, at han har modtaget førtidspension, er derfor komplet irrelevant for ankenævnets vurdering i nærværende sag.

4.3.12 Det bemærkes i den forbindelse, at det må antages, at klager også har afgivet urigtige oplysninger til ... Kommune, og at bevillingen derfor er givet på urigtigt grundlag.

4.4 Klagers bemærkninger vedr. bekendtgørelse nr. 133 af 22. juni 2021 ('Bekendtgørelsen')

4.4.1 Det bemærkes indledningsvist, at Bekendtgørelsen ikke var trådt i kraft, da Danica påbegyndte

observationer af klager i august 2021. Dertil kommer, at det falder uden for Ankenævnet for Forsikrings kompetence at påse et selskabs overholdelse af Bekendtgørelsen, idet dette tilkommer Finanstilsynet, jf. Bekendtgørelsens § 11.

4.4.2 På trods af, at Bekendtgørelsen ikke var trådt i kraft, har Danica alligevel fulgt Bekendtgørelsen og overholdt de krav, som er indeholdt heri. Klager har derfor fået minimum fire uger, hvor han har

haft mulighed for at fremkomme med sine bemærkninger til Danicas foreløbige afgørelse. Klager er derudover blevet orienteret om og har fået tilsendt det materiale, som Danica har baseret sin afgørelse på, og klager er blevet oplyst om, at Danica havde en velbegrundet og dokumenteret mistanke, hvilket tydeligt fremgår af Danicas advokat brev til klager, sagens bilag 3: ...

4.4.3 Klagers bemærkninger om det modsatte i klageskriftet er efter Danicas opfattelse udtryk for et forsøg på at forplumre sagen, og tilsvarende et forsøg på at fjerne fokus fra indholdet af observationsmaterialet, der helt entydigt viser, at klager har afgivet urigtige oplysninger til Danica om sin funktionsevne og sin formåen.

4.4.4 Klagers øvrige bemærkninger om kørestole, anvendelse af [station] og trapper (når der er adgang til elevator) er efter Danicas opfattelse udtryk for efterrationaliseringer, der tilsvarende er et mislykket forsøg på at bortforklare indholdet af observationsmaterialet. Danica så tilsvarende på intet tidspunkt klager have behov for at anvende kørestol eller med gangbesvær i observationsperioden.

4.4.5 I relation til klagers opfordring (2) kan det oplyses, at det er fuldstændig i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet indeholdt i Bekendtgørelsens §§ 3 og 4, at Danica indsamler offentligt tilgængelige oplysninger fra internettet, førend der igangsættes personobservationer. Klagers opfordring er dog uden relevans, idet Ankenævnet for Forsikring ikke er rette instans for behandling af indsigelser mod et forsikringssselskabs fremgangsmetode ved undersøgelser af forsikringsssvindel. Dertil kommer, at opfordringen også konkret er irrelevant for så vidt angår Ankenævnet for Forsikrings vurdering af, hvorvidt klager har afgivet urigtige oplysninger til Danica, samt hvorvidt klager opfylder forsikringsbetingelsernes krav for at modtage erhvervsevnetabsudbetalinger og blive ydet præmiefritagelse.

4.4.6 Af samme årsag er Danica også uforstående over for klagers anbringende om, at selskabet ikke kan lægge de ved observationerne indsamlede oplysninger til grund. Dette anbringende be-

strides naturligvis i sin helhed og flugter i øvrigt ikke med dansk rets almindelige principper om bevisførelse.

4.5 Der skal ikke ydes bidrag til advokatomkostninger

4.5.1 Til støtte for Danicas påstand (2) bemærkes det, at nærværende sag ikke vedrører komplicerede juridiske spørgsmål, men derimod indeholder en ren vurdering af klagers oplysninger til Danica og klagers helbredsoplysninger. Ankenævnet er fuldt ud i stand til at bedømme en sådan sag, og Ankenævnet for Forsikring bistår også med sagsoplysning, hvor dette er nødvendigt.

4.5.2 Det bemærkes derudover, at klager ikke har anvendt sin adgang til at klage over Danicas afgørelse til Danicas klageansvarlige, hvilket klager er blevet vejledt om i Danicas advokats brev til klager af 25. februar 2022, bilag 3.

4.5.3 Danica har derudover loyalt haft en høringsproces med klager og gjort klager bekendt med det materiale, som Danica havde til hensigt at træffe en afgørelse på baggrund af. Klagers advokats

involvering under høringsfasen er alene bestået i at udarbejde et udkast til klageskrift uden nogen form for øvrig dialog med Danica. Danica gør derfor gældende, at klager ikke er berettiget til at modtage et bidrag til advokatomkostninger.

5 SAMMENFATTENDE ANBRINGENDER

5.1 Det gøres gældende, at Danica har løftet bevisbyrden for, at klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne i forbindelse med Danicas vurdering af klagers fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse. Subsidiært at klager bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret i strid med sin forpligtelse hertil.

5.2 Klager har således væsentligt tilsidesat sine kontraktretlige pligter over for Danica, herunder sin loyale samarbejds- og oplysningspligt.

5.3 På den baggrund er det Danicas opfattelse, at Danica er berettiget til at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under hans pensionsforsikring fra den 1. maj 2022, som sket. Det skal i den forbindelse fremhæves, at det efter Danicas opfattelse grundlæggende er irrelevant for vurderingen af ophævelsens berettigelse, om klager har et dækningsberettiget erhvervsevnetab. Det afgørende er alene, om klager har handlet illoyalt ved at afgive urigtige oplysninger til Danica af den sådan karakter, at Danica ikke kan pålægges at fortsætte aftaleforholdet med klager, jf. således Østre Landsrets dom af 5. december 2011, trykt i FED 2011.230 Ø, samt Københavns Byrets dom af 3. november 2021 (under anke), Københavns Byrets dom af 1. december 2021 samt Københavns Byrets dom af 20. januar 2021. De utrykte byretsdomme vedlægges nærværende svarskrift men bilagslitreres ikke.

5.4 Subsidiært gøres det gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, og at han derfor ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse."

Klagerens advokat har den 12/8 2022 bl.a. anført:

"1. INDLEDNING

Svarskriftet giver ikke anledning til ændring af klagers påstande eller anbringender. Det i klageskriftet anførte fastholdes.

2. SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Danica har i sit svarskrift af 27. juni 2022 anført, at klagers sagsfremstilling og narrativet i flere henseender er misvisende, idet Danica er kommet i besiddelse af materiale, der entydigt viser, at klagers helbred på ingen måde er i overensstemmelse med det, som klager har oplyst til Danica.

Det materiale, som Danica henviser til, er dels videomaterialet fremlagt som bilag 4 og opsummeringen heraf fremlagt som bilag A, og dels internetrapporten fremlagt som bilag 11.

Danica henviser ikke til ny lægelig dokumentation, herunder dokumentation fra egen læge og speciallæger, der har undersøgt klageren. Der er da heller ikke støtte for Danicas synspunkter i det fremlagte lægelige materiale.

Danicas afvisning af fortsat at udbetale tab af erhvervsevneydelser til klager er således baseret på Danicas fortolkning og udlægning af videomateriale og bemærkninger fra klager uploadet på sociale medier som Facebook og Trustpilot.

Helt overordnet er Danicas udlægning og fortolkning af dette materiale problematisk, idet klagers lidelser består af dels bevægeindskrænkninger i skuldrene og smerter i begge skuldre og dels neuropatiske smerter i fødderne som følge af neuropati, der er en følgesygdom til diabetes 1. Sådanne smerter er ikke synlige og målbare på videooptagelser og fotos. Bevægeindskrænkninger er heller ikke nødvendigvis synlige i det omfang, at klageren foretager sig bevægelser, der normalt eller ofte ville give smerter, hvis klageren indtager smertelindrende medicin eller bider smerterne i sig.

Klager får 3 gange dagligt et morfinpræparat som depot medicin, dvs. morfinen bevares i kroppen konstant jf. bilag 5, side 13: 'morphin (MALFIN) 10 mg depottablet, 2 tabletter morgen, middag, aften og før sengetid, startdato: 16-10-18, slutdato:'

Endvidere henvises til statusattest af 23. august 2021, bilag 35, hvoraf fremgår, at klageren omkring det tidspunkt, hvor selskabet opstartede observation i august 2021, fortsat dagligt tog 10mg malfin (morfin) som depottabletter og derudover morfin 'alternova' 10 mg til natten.

Sidstnævnte præparat er ifølge www.minmedicin.dk et stærk smertestillende præparat, der anvendes ved stærke smerter, når mindre kraftigt virkende midler ikke er tilstrækkelige. Af meget almindelige bivirkninger forekommer, forstoppelse, kvalme og opkast.

Det forhold, at videooptagelser ikke viser klager i en smertetilstand er således ikke dokumentation for, at han ikke har smerter. Tværtimod er oplysningerne om klagerens daglige indtag af ikke ubetydelige mængder lægeordineret stærkt smertestillende medicin dokumentation for, at klager har smerter.

Hertil kommer, at videooptagelser og fotos alene giver øjebliksbilleder/korte indblik i, hvorledes (hvortil og hvorfra) klager bevæger sig. Videomaterialet viser ikke, hvad klager foretager sig, når han er hjemme. Videomaterialer viser således ikke og kan ikke vise, at klager for eksempel ofte

hviler sig, mens Videomaterialet bekræfter dog, at klager kun er observeret udenfor hjemmet i forholdsvis kort tid ad gangen. Observationernes tidmæssige udstrækning kan opsummeres således:

1. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Fredag d.27. august 2021: 2 timer & 21 min
2. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Lørdag d.28. august 2021: 4 timer & 15 min
3. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Søndag d.29. august 2021: 58 min.
4. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Onsdag d.8. september 2021: 2 timer & 46 min.
5. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Torsdag d.9. september 2021: 1 time & 12 min.
6. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Fredag d.10. september 2021: 58 min.
7. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Mandag d.13. september 2021: 2 timer & 2 min.
8. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Tirsdag d.14. september 2021: 2 min.
9. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Onsdag d.22. september 2021: 42 min.
10. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Torsdag d.23. september 2021: 1 time & 20 min.
11. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Onsdag d.20. oktober 2021: 44 min.
12. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Torsdag d.21. oktober 2021: 42 min.
13. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Fredag d.21. november 2021: [land1]
14. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Lørdag d.27. november 2021: [land1]
15. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Fredag d.7. Januar 2022: 2 timer & 59 min.
16. dag: Aktivitet i alt uden for hjemmet Lørdag d.8 januar 2021: Kunden blev ikke set/i lejlighed

Der er således ingen af observationerne, der tidsmæssigt kan måle sig med en hel arbejdsdag og der er kun 3-4 af observationerne, der - alene ud fra det tidsmæssige og når bortses fra indholdet af den enkelte aktivitet - kan måle sig med en halv arbejdsdag.

Ved iagttagelse af videomaterialet skal erindres om, at klager er enlig far for sin nu ... , idet klagerens ex-hustru bor i Klageren er således i de fleste hverdage alene med sin ... og skal sikre, at [familiemedlems] hverdag fungerer normalt, herunder sikre at [familiemedlem] kommer i ... , og at der er købt ind. Ex-hustruen kommer ofte i weekender og enkelte hverdage for at være sammen med Indimellem hjælper hun også med husligt arbejde. Klagerens [familiemedlem] kommer ca. hver 14. dag og hjælper med rengøring.

Videooptagelserne viser ikke klageren i færd med nogen form for fysisk anstrengende aktivitet, som for eksempel anstrengende sport, tunge løft, havearbejde eller vedligeholdelse af en ejendom, således som det kan være tilfældet i andre observationssager.

Danicas afvisning af fortsat dækning for tab af erhvervsevne er – hvis man skærer det helt ind til benet – således begrundet i, at klageren kan

- Gå
- Gå på trapper
- Cykle
- Gå med en lille rygsæk på ryggen
- Købe ind og i visse tilfælde have sine indkøb i en pose på cykelstyret

Danica hæfter sig særligt ved 2 forhold, hvor de mener, at der er diskrepans mellem klagers oplysninger til Danica, særligt i spørgeskema af 18. januar 2018, bilag 16 og spørgeskema af 24. april 2020, bilag 17, og det Danica mener at observere på videooptagelserne.

1. Oplysninger fra klager om, at han har en kørestol kontra videomateriale, hvor klager går eller cykler.
2. Oplysninger fra klager, hvorefter han får hjælp fra for eksempel familie til rengøring og indkøb kontra videooptagelser, hvor klager køber ind.

Derudover har Danica anført, at der mangler en udredning for neuropati Danica har som nævnt især henvist til sagens bilag 16 og 17. Derudover har Danica henvist til speciallægeerklæring af 19. juli 2019 fremlagt som bilag 10.

Det fremgår af bilag 16, at klager har oplyst, at han har gangbesvær og har en kørestol. Tilsvarende fremgår det af sagens bilag 10, at klager har en kørestol, men ikke kan køre den selv.

Klager har en kørestol, men bruger den ikke så ofte: Han anvender den indendørs og til at hvile (aflaste fødderne) i. Klager har også en ergonomisk kontorstol, som han hviler i, ligesom han hviler på sin sofa.

Det bemærkes hertil, at klager, jf. bilag 17, punkt 5, har anført, at 'ad kørestol bliver den brugt når mine neuropatiske smerter er værst.' Klager har ligeledes oplyst, at 'jeg kan jo godt gå men er plaget af smerter i fødderne på grund af min neuropati og er derfor gangbesværet'.

Speciallægens undersøgelse, jf. bilag 10, bekræfter, at klager har smerter i skuldrene, idet følgende er anført: 'begge skuldre med nedsat bevægelighed mest udtalt på venstre side, hvor bla nedsat til 10 gr for abduktion (løfte arm ud fra siden af kroppen) og 25 gr for fleksion.'

Der er således ikke uoverensstemmelse mellem klagers oplysninger til Danica, klagers oplysninger til speciallægen og observationerne på det fremlagte videomateriale. Klager har netop oplyst, at han godt kan gå, men har smerter i fødderne.

Det forhold, at klager ikke bruger kørestol udendørs stemmer overens med, at han har oplyst, at han bruger kørestol, når de neuropatiske smerter er værst. Det stemmer også overens med, at klager har brugt kørestolen, da han var hos speciallægen, og at han oplyste, at han ikke bruger den så ofte, da han på grund af sin skuldersmerte ikke selv kan skubbe hjulene rundt.

Dette stemmer ligeledes overens med oplysninger fra klager om, at han har andre hjælpemidler, for eksempel bidet, som han bruger efter toiletbesøg.

Som det fremgår af spørgeskemaet af 24. april 2020, fremlagt som bilag 17, får klageren hjælp til hverdagsgøremål, og han får hjælp fra sin familie til rengøring.

Klageren har ikke hermed oplyst, at han er 'helt hjælpeløs' og ikke kan udføre dagligdagsopgaver, men alene oplyst, som korrekt er, at han får hjælp fra ex-hustru og sin [familiemedlem], der begge kommer på besøg indimellem.

Som nævnt ovenfor indtager klager lægeordinerede morfinpræparater og kan således ikke klare sig med almindelig smertestillende håndkøbsmedicin. Morfinen hjælper mod klagers kroniske skuldersmerter og ligeledes mod neuropatien og gør således klager i stand til at udføre sine dagligdags gøremål.

På grundlag heraf fastholdes det, at Danicas afvisning er uberettiget, og at det af Danica fremlagte videomateriale ikke viser klageren i situationer, der er uforenelige med klagers oplysninger til Danica og de speciallæger, der har undersøgt ham.

Hertil kommer, at klagers tilkendelse af førtidspension er baseret på en arbejdsprøvning, hvor personale og ledelse på [virksomhed], hvor jobprøvningen foregik, havde lejlighed til ved selvsyn at konstatere klagers begrænsninger, jf. bilag 23.

Fra bilaget skal følgende fremhæves.

...

Hvad angår hjælpemidler til toiletbesøg, er der tale om det ovenfor nævnte bidet.

Det bemærkes, at jobprøvningen forløb over ca. 3 måneder fra 5. december 2019 til 27. februar 2020.

3. VIDEOMATERIALET

Danica har i svarskriftet under punkt 3 gennemgået det fremlagte videomateriale og har fremlagt et sammendrag af videomaterialet, bilag A. Der er ikke fremlagt nyt videomateriale. Bilag A er således netop et sammendrag og ikke supplerende materiale. Klager bemærker således, at bilag A er en yderligere fortolkning og fremhævelse af, hvad Danica mener at kunne observere og konkludere ud fra videomaterialet.

Som tidligere anført viser videomaterialet primært, at klager kan gå, cykle, købe ind og gestikulere.

Danica synes at lægge vægt på, at klageren på visse af de dage, hvor han er blevet observeret, desuden har gået på trapper på en [station] eller har bevæget sig rundt i ... til fods. Hertil bemærkes det, at klager ikke overfor Danica har oplyst, at han ikke kan gå eller cykle, men derimod, at han har smerter i fødderne (også når han går), hvilket man selv sagt ikke kan se ud fra videomaterialet.

Danicas kommentarer til videomaterialet må generelt forstås således, at Danica mener at kunne observere, at klager ikke har smerter, ligesom Danica synes at mene at gang/gåture og cykelture ikke udtrætter klageren.

Sådanne konklusioner er der dog ikke dokumentation for i videomaterialet. Tværtimod går klager forholdsvis langsomt og med en lidt 'ludende' gang på alle optagelser.

Danica har i svarskriftet punkt 3.1.6 anført, at 'klager besøgte flittigt [sted] i op til godt 3 timer og 36 minutter med anvendelse af offentlig transport.' Danicas anvendelse af ordet 'flittigt' er misvisende i forhold til, at der er observeret tre konkrete besøg i [sted], nemlig den 8. september 2021, 13. september 2021 og 7. januar 2022. Der er således også ret stor tidsmæssigt mellemrum mellem disse observationer.

Danicas henvisning til, at klager bruger offentlig transport, er en korrekt konstatering, men Danica synes heri at lægge en vis bebrejdelse eller undren over, at klageren er i stand til at bruge offentlig transport. Hertil bemærkes det, at klager ikke har bil og – selvfølgelig – kan bruge offentlig trans-

port, i dette konkrete tilfælde [tog], der er en hurtig og bekvem måde at komme fra ... , hvor klageren bor, til for eksempel [sted].

Danica har i samme afsnit 3.1.6 anført, at det er observeret, at klager til tider småløb, at han løftede sin cykel og at han var i stand til at sætte i kraftigt løb for at nå [tog]. Klager bestrider disse tre forhold, der ikke har støtte i videomaterialet. Klager ses på intet tidspunkt løbe, heller ikke i det fremlagte sammendrag af videomaterialet, bilag A. Klager løfter ikke sin cykel på noget tidspunkt, men tager den ud af et cykelstativ, hvorved det ene cykelhjul i et kort øjeblik 'slipper' jorden.

Danica har i afsnit 3.1.7, 3.1.8 og 3.1.9 anført tilsvarende vedrørende klagers færden, hvor Danica har lagt vægt på, at klager problemfrit er i stand til at løfte og bære sin cykel under sine indkøbsture. Dette er ikke i overensstemmelse med det observerede, idet klager som netop nævnt på intet tidspunkt er observeret løfte sin cykel eller bære den.

Danica bemærker ligeledes, at klager er i stand til at 'gå frit og bevæge sig helt upåvirket'. Dette er Danicas subjektive beskrivelse af, hvorledes klager går. Det, der observeres på videomaterialet, er, at klager går forholdsvis langsomt, og at han under et cafébesøg gestikulerer med sine arme, mens han er i en samtale. Der er i alle tilfælde tale om simple, normale gangbevægelser eller bevægelser af armene, der hverken be- eller afkræfter, om klager har smerter i sine skuldre og fødder.

I afsnit 3.1.14 har Danica anført, at klagers gåture er i strid med oplysninger afgivet til Danica i bilag 18 og til speciallægen i bilag 9. Hertil skal det bemærkes, at klager netop har oplyst, at han er i stand til at gå, jf. tillige det ovenfor refererede fra bilag 17, hvor klager har oplyst, at han jo godt kan gå, men er plaget af smerter i fødderne og derfor er gangbesværet. Hvad angår speciallægens referat, fremstår det som overdrivelse af, hvad klager har forklaret om sin anvendelse af kørestol, men det er korrekt, at han afleverer ... gående og bruger sin kørestol til at sidde og hvile i derhjemme.

I svarskriftet afsnit 3.1.15 har Danica anført, at Danica kunne konstatere, at klager ofte bærer en rygsæk 'som har sin hovedbelastning på nakke og skuldre. En rygsæk medfører desuden, at skulderled belastes hver gang, rygsækken tages af eller på'. Danica har konkluderet, at anvendelsen af rygsæk er svært foreneligt med de oplyste gener.

Danica sætter derved lighedstegn mellem at have smerteplagede skuldre og ikke kunne gå med rygsæk. Der er imidlertid ingen lægelig belæg for en sådan konklusion, ligesom det ikke fremgår af videoen, om og i hvilket omfang klager har smerter i skuldrene, mens han bærer eller løfter rygsækken, om han bider smerter i sig, om smertelindringen med morfin medfører, at smerterne er begrænsede, eller om smerterne medfører, at han må hvile sig, når han kommer hjem.

Under punkt 3.1.16 har Danica anført, at klager er observeret under sine indkøbsture, hvor han køber ind uden brug af særlige hjælpemidler, og at han for eksempel er observeret løftende en indkøbskurv med hjul op til kassebåndet. Hertil bemærkes det igen, at videooptagelserne ikke siger noget om, hvorvidt og i hvilket omfang klager har smerter. Klager har ikke oplyst, at han ikke kan foretage indkøbsture, og som det fremgår af videomaterialet foretager han alene indkøb af dagligvarer i mindre mængder.

Danica har videre bemærket, at der ikke kun er tale om almindelige indkøb, men også længere ture i [indkøbscenter] og [butik]. Hertil bemærkes det, at også man også i Fields og Magasin kan købe almindelige forbrugsvarer inkl. tøj. Klager har ikke købt og hjembragt for eksempel større husholdningsmaskiner, som man også kan købe i [indkøbscenter] og [butik].

Danica har i punkt 3.1.19 til 3.1.23 fremsat en række kommentarer vedrørende klagers ferierejse til [land1] november/december 2021. Danica har herved henvist til 2 billeder, der synes at være kopieret fra internettet og/eller fra rejsebureauets hjemmeside. Disse 2 billeder viser således ikke noget om klagers aktiviteter.

Til besvarelse af den af Danica fremsatte opfordring (opfordring A) kan det oplyses, at rejsen var en pakkerejse fra 17. november til 2. december 2021. Klager rejste sammen med De besøgte ... som en arrangeret tur. Der er anlagt gangstier gennem hele komplekset. Man kunne ikke bestige Det samme gjaldt Dette lå kun ca. 15 min. i bil fra hotellet. Den pakkerejse, klageren benyttede sig af, hedder ... i alt 14 dage. Klager har herved besvaret opfordring A.

Danica har i punkt 3.1.24 henvist til, at internetrapporten fremlagt som bilag 11, side 5, viser klageren med et barn på armen. Der henvises til det i klageskriftet om dette anførte, og det skal gentages, at der er tale om et mindre [person] og et helt sædvanligt familiebillede, der ikke siger noget om, hverken klagers generelle smertetilstand eller evne til udføre et arbejde.

4. OPSUMMERING

På baggrund af ovennævnte fastholdes det, at klageren som følge af sine helbredsmæssige begrænsninger i form af dobbeltsidig skulderlidelse og neuropatiske smerter i fødderne, der er en følgesygdom af en mangeårig diabetes 1, opfylder betingelserne for forsikringsdækning, idet hans erhvervsevne er nedsat med mindst 50%.

Det fastholdes, at Danicas afvisning af dækning, der alene bygger på den fremlagte internetrapport, bilag 11, og videomaterialet fremlagt som bilag 4 og bilag A, ikke understøttes af selv samme dokumentation.

Danicas fortolkning af observationerne er ikke i overensstemmelse med, hvad der rent faktisk kan observeres på videooptagelserne eller ses på billederne uploadet på sociale medier.

Danica anlægger en subjektiv fortolkning af, hvorvidt klager er smerteplaget eller ej, og hvorvidt han giver udtryk for smerter – eller bør give udtryk for smerter.

Danica medtager ikke, at klager for eksempel ofte har behov for at hvile og ofte hviler i løbet af dagen, mens Danica inddrager heller ikke det faktum, at klager i praksis er enlig far og i sin dagligdag er nødt til at udføre de pligter, der følger med at være forælder.

Danica tager i sin fortolkning af observationerne således ikke hensyn til, at det er og bør være muligt for en sygemeldt person at leve et nogenlunde normalt liv med dagligdagsgøremål, herunder også at tage på en almindelig charterferie med

Det fastholdes derfor, at Danica ikke har løftet sin bevisbyrde for, at de observerede aktiviteter er uforenelige med de oplysninger, som klageren har givet Danica.

Det fastholdes, at observationerne ikke giver grundlag for at konkludere, at klagers aktiviteter og gennemsnitlige aktivitetstid, jf. svarskriftet punkt 4.2.4, vil kunne omsættes til en funktionsevne, der gør klager i stand til at varetage et arbejde på mindst 1/2 tid.

Alene en enkelt dag ud af de 16 dage med observation viser klager i aktivitet i ca. 4 timer. Klager var den pågældende dag - den 28. august 2021 - på en tur med [tog] til [sted], hvor han mødtes med en bekendt og gik en tur, hvorefter de gik på café. Der er intet ved denne aktivitet, der kan sidestilles med for eksempel arbejde på ... , hvor klager blev jobprøvet eller arbejde i en ...virksomhed, som klager har erfaring med eller med kontorarbejde, som klager måske ud fra sine intellektuelle evner kunne omskoles til. Der var alene tale om en fritidsaktivitet med et rekreativt indhold (et cafébesøg).

Endelig fastholdes det, at klager ikke har afgivet urigtige oplysninger eller misligholdt sineforpligtelser, herunder den loyale oplysningspligt.

5. UDREDNING FOR NEUROPATI

Hvad angår udredning for neuropati fastholdes det, at klager er tilstrækkeligt udredt, og der henvises til lægejournal fra egen læge, bilag 5, hvor der på side 13 er indsat en epikrise fra Neurologisk Klinik ... [hospital]. Der er henvist hertil i klageskriftet, og det skal her blot gentages, at det fremgår af epikrisen, at der ikke er yderligere udredningstilbud. Neurologisk Klinik ved hospitalet har således vurderet, at småfiberneuropati er en velkendt hyppig konsekvens af diabetes og desuden, at tilstedeværelsen af de neuropatiske smerter er uafhængig af testresultatet. Det vil sige, at yderligere test eller udredning ikke nødvendigvis vil belyse klagers smerter i højere grad end ellers.

Lægeattesten fra august 2021, fremlagt som bilag 35, bekræfter, at klager lider af neuropati. Det må antages, at lægen ikke ville anføre denne diagnose i en attest til kommunen, hvis der ikke var belæg for diagnosen.

Klager har i forbindelse med denne klagesag været i kontakt med patientvejlederen ved [hospital] for at undersøge mulighederne for yderligere udredning, men patientvejlederen oplyser - i overensstemmelse med journalen - at der ikke kan tilbydes yderligere udredning.

Det fastholdes af den grund, at klager er fuldt ud udredt, både for så vidt angår sine skulderlidelser og neuropatiske lidelser.

6. ANKENÆVNSSAG 95504, SOM PRÆCEDENS

Danica har i svarskriftet punkt 4.2.10 henvist til Ankenævnets sag 95504. Dette var ligeledes en observationssag. Som det fremgår af det af Danica citerede fra kendelsen, drejede sagen sig om en forsikringstager, der blev observeret blandt andet iført arbejdstøj og bærende på køkken-skabelementer og bordplader, ligesom han blev set på genbrugspladser med haveaffald, som han angiveligt håndterede ubesværet. Den pågældende var også observeret rengøre en trailer med kost og i øvrigt bære 2 kasser vin, tilsyneladende indeholdende 6 flasker vin hver, ind i sin bil.

Nævnet anførte, at 'selskabets observationer harmonerer efter nævnets opfattelse ikke med, at klageren som følge af alvorlige smerter kun er i stand til at arbejde ganske få timer om ugen i fleksjob.'

Det må medgives, at forsikringstageren i Ankenævnets sag 95504 synes at være i stand til at foretage sig aktiviteter, der ligger ud over normale dagligdagsgøremål, der er nødvendig for at opretholde et normalt familieliv. De aktiviteter, der er beskrevet i videomaterialet i nærværende sag, ligger imidlertid ganske langt fra de aktiviteter, der blev observeret i den pågældende sag.

Der er i videooptagelserne af klageren i nærværende sag et totalt fravær af observationer, hvor klager foretager tunge løft, befinder sig i akavede stillinger eller i øvrigt udfører aktiviteter, der kunne sammenlignes med egentlige erhvervmæssige aktiviteter.

7. BEMÆRKNINGER VEDR. BEKENDTGØRELSE NR. 1377 AF 22. JUNI 2021

Det er korrekt, at bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. oktober 2021, og at en del af de observationer, Danica har foretaget, er foretaget inden denne dato. En del af observationerne er dog foretaget efter 1. oktober 2021, idet der er foretaget observationer 20. oktober 2021, 21. oktober 2021, 21. november 2021, 27. november 2021, 7. januar 2022 og 8. januar 2022.

Det følger tillige af 'Kodeks for særlig undersøgelse af forsikringssager 2020', punkt 6 vedrørende personobservation, at personobservation kun må anvendes, når der foreligger velbegrundet mistanke om, at kunden har afgivet urigtige oplysninger eller har fortiet oplysninger af afgørende betydning for sagen.

Denne bestemmelse er videreført i bekendtgørelsens § 8, hvoraf det fremgår, at et forsikringsselskab kun må benytte personovervågning i forbindelse med en undersøgelse, når der foreligger en velbegrundet og dokumenteret mistanke om, at den skadelidte har afgivet urigtige oplysninger eller fortiet oplysninger.

Der var således også før bekendtgørelsens ikrafttræden et krav om, at der skulle være en velbegrundet mistanke, før personovervågning blev iværksat. Mistanken er i nærværende sag alene baseret på

i) klagerens anmeldelser på Truspilot.dk,

ii) på en oplysning om, at klageren allerede i februar 2014 ansøgte om førtidspension, og

iii) på at klagerens neuropati ikke er tilstrækkelig diagnosticeret eller udredt (hvilket klageren har bestridt og moddokumenteret, jf. ovenfor).

Mistankegrundlaget består således af diverse uploads til sociale medier, der ikke viser noget om klagerens fysiske aktivitetsniveau, en over 6 år gammel oplysning om, at klageren på et tidligere tidspunkt ansøgte om førtidspension, hvilket han dog ikke fik, men har fået tilkendt i 2021 og en ikke korrekt oplysning om, at klagerens neuropati ikke er diagnosticeret eller udredt.

Det fastholdes på det grundlag, at personobservation ikke var baseret på en velbegrundet mistanke.

Danica har i relation hertil i punkt 4.4.5 anført, at det er i fuldstændig overensstemmelse med proportionalitetsprincippet indeholdt i bekendtgørelsens § nr. 3 og 4, at Danica indsamler offentlig tilgængelige oplysninger fra internettet, før der igangsættes personobservationer.

Klager er ikke uenig i, at indsamling af oplysninger fra internettet er en mulighed, der er tilgængelig for Danica. Klagerens indvendinger relaterer sig til Danicas fortolkning og anvendelse af de indsamlede oplysninger, idet oplysningerne indsamlet om klageren i den konkrete sag f.eks. ikke består af for eksempel af fotos eller videoklip, hvor klageren er i gang med fysisk særligt krævende aktiviteter.

Hvad angår Ankenævnets kompetence i forhold til anvendelse af dels 2020 kodekset og dels bekendtgørelsen, fastholdes det, at Ankenævnet kan sanktionere selskabets overholdelse af disse regler.

Finanstilsynets kompetence, jf. bekendtgørelsens § 11 vedrører udstedelse af påbud, hvorimod Ankenævnet har kompetence til at vurdere, om Danicas afvisning af forsikringsdækning er berettiget og i denne vurdering inddrage om dokumentationen, der danner grundlag for afvisningen 1), er indhentet i overensstemmelse med de relevante regler og 2) er tilstrækkeligt bevis for afvisningen.

8. ADVOKATOMKOSTNINGER

Det bemærkes, at Danica afvisning af dækning fremkom med brev af 25. februar 2022, bilag 3, fra advokat Danica havde således antaget advokat til at fremsende et afvisningsbrev. Det var derfor naturligt, at klageren henvendte sig til en advokat for at få hjælp til at svare på brevet, der var ganske omfangsrigt og kompliceret og derfor vanskeligt for en ikke jurist at forstå.

Undertegnede besvarede på klagers vegne brevet ved den 7. april 2022 at sende et udkast til klageskrift til advokat Det må formodes, at dette er blevet forelagt den klageansvarlige hos Danica. Advokat ... besvarede henvendelsen den 29. april 2022 og fastholdt afvisningen på Danicas vegne.

Mail af 7. april 2022 og brev af 29. april 2022 fremlægges som hhv. bilag 36 og 37.

Det er derfor ikke korrekt, at klager ikke har gjort indsigelser mod Danicas afvisning forud for indsendelse af klagen til Ankenævnet for Forsikring.

Hertil kommer, at observationssager per definition er vanskelige, virker intimiderende på forsikringstageren og har stor økonomisk betydning for denne og derfor berettiger, at klager - ligesom selskabet - søger advokatbistand."

Selskabet har den 31/8 2022 bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

1.1 Danica fastholder, at Danica ved fremlæggelsen af observationsmaterialet samt indgivelsen af svarskriftet har dokumenteret, at Danicas ophævelse af klagers erhvervsevnetabsforsikring og præmiefritagelse var berettiget.

1.2 Klager fokuserer i sin replik på medicinindtag og på oplyste gener til f.eks. læger og i lægelige akter. Det afgørende i nærværende sag er imidlertid ikke, hvad klager over for læger m.v. har angivet at kunne/ikke kunne, eller hvilken medicin klager indtager, men hvad klager rent faktisk er i stand til, hvilket også fremgår af klagers forsikringsbetingelser. Når observationsmaterialet sammenholdes med de af klager fremlagte bilag, er det efter Danicas opfattelse tydeligt, at klager er i stand til væsentligt mere end det, som han har oplyst til Danica.

1.3 Det forekommer ejendommeligt, at klager påstår, at Danicas observationsmateriale alene giver 'øjebliksbilleder/korte indblik', når Danica har gennemført observationer henover 16 dage gennem en periode på flere måneder.

1.4 Det forekommer tilsvarende ejendommeligt, at klager efter eget udsagn sidder i kørestol i store dele af døgnet, men er i stand til at løbe, gå på trapper, cykle og foretage hverdagsærinder uden nogen tydelige gener. Kontrasten mellem de oplyste forhold og de observerede forhold er åbenbar.

1.5 Danicas synspunkter om klagers illoyalitet og berettigelsen af Danicas ophævelse er grundigt uddybet i svarskriftets afsnit 4.2, og der henvises hertil.

1.6 Tilsvarende er det fortsat Danicas opfattelse, at klager er velbehandlet for diabetes, og at klagers oplyste gener fra neuropati, der alene baserer sig på klagers egne oplysninger, er komplet uforenelige med de aktiviteter og den hverdag, som klager udviste under observationsperioden, og som fremgår af internetmaterialet, bilag 11. Der henvises for en uddybende gennemgang herom til svarskriftets afsnit 4.3, der fastholdes i sin helhed.

1.7 Det samme gør sig gældende for klagers oplyste skånebehov i praktikperioden, der er omtalt i svarskriftets afsnit 2.4.9, 3.1.9 og 4.2.1.

1.8 Det er muligt, at klager udlægger den 14-dage lange oplevelsestur til [land1] som 'en almindelig charterrejse', men det er tydeligt, at der er tale om en meget aktiv tur, som indebærer en række situationer og forhold, som klager har oplyst til Danica, at han ikke er i stand til. Danica bemærker for en god ordens skyld, at det naturligvis skal være muligt for personer, der lider af kronisk sygdom, at afholde ferie og opretholde en livsførelse, der muliggør familieliv og oplevelser. Klagers valg af ferietype er dog bemærkelsesværdig, da en aktiv oplevelsesferie forekommer komplet uforenelig med de gener, som klager har oplyst til Danica, når de selv samme oplyste gener umuliggør, at klager kan deltage i praktik eller varetage et arbejde på halv tid eller derover.

1.9 I relation til klagers bemærkninger omkring tilkendelse af førtidspension bemærkes det endnu engang, at den kommunale vurdering af klager er irrelevant, idet der er tale om en anderledes vurdering ud fra andre kriterier. Det bemærkes ligeledes, at kommunen ikke har haft det oplysningsgrundlag, som Danica besidder. Der henvises uddybende herom til svarskriftets afsnit 4.3.9-4.3.12.

1.10 Klagers udlægning af videomaterialet er ikke korrekt, og Ankenævnet for Forsikring opfordres til at gennemgå materialet, og derved danne sig sit eget indtryk. Herved kan det f.eks. konstateres, at klager i videosekvensen fra den 27. august 2021 bruger venstre arm til at sætte en pose på styret.

Det fremgår ligeledes, at klager løfter sin cykel i sekvensen fra fredag den 10. september 2021, kl. 1459. Begge klip indgår i sammendraget, bilag A.

1.11 Det fremgår ligeledes af observationsrapporterne, bilag 24, at klager løber. Dette fremgår ligeledes af videomaterialet, bilag 4, den 21. september 2021, kl. 1339, hvor klager løber med Klager løber ligeledes den 7. januar 2022 for at nå et metrotog.

1.12 Som det også er bemærket i svarskriftet, er disse aktiviteter ikke i sig selv problematiske. Det, som gør det problematisk, er, at klager har oplyst til Danica, at han ikke er i stand til disse aktiviteter.

Den enkeltstående aktivitet kan derfor ikke, som klager ellers forsøger, isoleres og bagatelliseres. Klagers udsagn og besvarelser over for Danica sammenholdt med det samlede observationsmateriale viser netop, at klager agerer illoyalt over for Danica ved at afgive forkerte besvarelser eller tilbageholde oplysninger, der er relevante for Danicas vurdering af klagers fortsatte berettigelse til

at modtage udbetalinger og præmiefritagelse. Der henvises uddybende herom til svarskriftets afsnit 4.2.1-4.2.9.

1.13 For så vidt angår spørgsmålet om advokatomkostninger henvises der til svarskriftets afsnit 4.5, der fastholdes i sin helhed.

1.14 Klagers bemærkninger vedr. bekendtgørelse nr. 133 af 22. juni 2021 ('Bekendtgørelsen')

1.14.1 Danica fastholder, at der forelå en velbegrundet og dokumenteret mistanke, inden Danica iværksatte personobservationer, hvilket også er beskrevet over for klager og citeret i svarskriftet.

1.14.2 Om end visse af personobservationerne foregik efter Bekendtgørelsens ikrafttræden, vedrører Bekendtgørelsens formkrav iværksættelsen af personobservation, som skete forud for Bekendtgørelsens ikrafttræden, hvorfor Danica ikke var forpligtet til at følge fremgangsmetoden beskrevet i Bekendtgørelsen.

1.14.3 Som det dog er beskrevet af Danica i svarskriftet, har Danica overholdt Bekendtgørelsens krav ved iværksættelsen af personobservationer af klager. Der henvises uddybende til svarskriftets afsnit 4.4.1-4.4.3.

1.14.4 Om end ankenævnet efter ankenævnets praksis kan foretage en vurdering af, hvorvidt bevismateriale er tilvejebragt på en måde, der gør det betænkeligt at lade det indgå i Ankenævnet for Forsikrings vurdering, skal ankenævnet ikke påse, hvorvidt Bekendtgørelsens fremgangsmåde for iværksættelse af observationer er overholdt. Det fremgår tydeligt af Bekendtgørelsens § 11.

1.14.5 Klagers argumentation omkring mistankegrundlaget synes at blive cirkulær, idet klager argumenterer for, at da Danica ikke fandt 'fysisk særligt krævende aktiviteter', kan der ikke have foreligget en velbegrundet mistanke. Det er åbenbart, at Danica ikke kan forudse, hvad en planlagt

observation vil vise. Det fremgår dog tydeligt i nærværende sag, at klagers adfærd i observationsperioden er uforenelig med de oplysninger, han har afgivet om sine gener til Danica. Den mistanke, som var velbegrundet og dokumenteret forud for personobservationerne, blev således bekræftet ved personobservationerne.

1.14.6 Det er en grundlæggende forkert opfattelse hos klager, at det er resultatet af observationerne, der afgør, hvorvidt der forelå en velbegrundet mistanke. Det er selvsagt alene mistankegrundlaget, der kan vurderes, og dette var velbegrundet og dokumenteret, jf. Danicas brev til klager af 25. februar 2022, bilag 3.

1.14.7 Danica gør tilsvarende gældende, at det er ubetænkeligt for Ankenævnet for Forsikring at inddrage observationsmaterialet, der er udarbejdet af Danica i overensstemmelse med Kodeks for særlig undersøgelse af forsikringssager 2020.

2 SAMMENFATTENDE ANBRINGENDER

2.1 Det gøres fortsat gældende, at Danica har løftet bevisbyrden for, at klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne i forbindelse med Danicas vurdering af klagers fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse. Subsidiært at klager bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret i strid med sin forpligtelse hertil.

2.2 Klager har således væsentligt tilsidesat sine kontraktretlige pligter over for Danica, herunder sin loyale samarbejds- og oplysningspligt.

2.3 På den baggrund er det fortsat Danicas opfattelse, at Danica er berettiget til at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under hans pensionsforsikring fra den 1.

maj 2022, som sket. Det skal i den forbindelse fremhæves, at det efter Danicas opfattelse grundlæggende er irrelevant for vurderingen af ophævelsens berettigelse, om klager har et dækningsberettiget erhvervsevnetab. Det afgørende er alene, om klager har handlet illoyalt ved at afgive urigtige oplysninger til Danica af en sådan karakter, at Danica ikke kan pålægges at fortsætte aftaleforholdet med klager, jf. således Østre Landsrets dom af 5. december 2011, trykt i FED 2011.230 Ø, samt Københavns Byrets dom af 3. november 2021 (under anke), Københavns Byrets dom af 1. december 2021 samt Københavns Byrets dom af 20. januar 2021. Afgørelserne uploades med duplikken, men begæres ikke fremlagt i sagen som bilag.

2.4 Subsidiært gøres det fortsat gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, og at han derfor ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse."

Til dette har klagerens advokat den 9/9 2022 bl.a. anført:

"1. Østre Landsrets dom fra 2011 (FED 2011.230Ø) og 3 byretsdomme

...

Sammenholdt med klagers aktivitetsniveau i nærværende sag fremgår det tydeligt, at klagers aktivitetsniveau er betydeligt lavere end aktivitetsniveauet observeret hos forsikringstagerne i de fremsendte domme. Der henvises i det hele til det i klageskriftet og processkrift af 12. august 2022 anførte. Det fastholdes, at klagers aktiviteter ikke har strakt sig over mere end nogle få timer

om dagen og kun i enkelte tilfælde i 3-4 timer ad gangen. Klagers aktivitetsniveau er således ikke sammenligneligt med aktivitetsniveauet i de fremsendte domme, men betydeligt lavere.

2. Vurderingen af erhvervsevnen

Det afgørende for, om en forsikringstagers erhvervsevne er nedsat i et omfang som forudsat i forsikringsbetingelserne er, om forsikringstager har en funktionsevne, der konkret kan vurderes ud fra, hvilke aktiviteter forsikringstager kan udføre og faktiske udfører og i hvilket omfang og hvilken udstrækning.

Det er således korrekt, når selskabet anfører, at det afgørende ikke nødvendigvis er, hvad klageren

har oplyst overfor sin læge, men hvad klageren rent faktisk kan udføre og udfører. Oplysninger afgivet til egen læge eller speciallæge må dog som udgangspunkt vurderes at være sandfærdige, ligesom en læges observationer af klageren som udgangspunkt må antages at være korrekte og troværdige.

Personobservationerne foretaget af selskabet må heroverfor være af en sådan karakter, at de utvivlsomt viser en aktivitet, der afviger betydeligt fra klagers egne oplysninger om sin formåen og tillige klart afviger fra, hvad egen læge og undersøgende speciallæger har observeret og vurderet.

Det fastholdes, at selskabets observationer af klager ikke viser aktiviteter, der afviger betydeligt fra, hvad klager har oplyst til egen læge eller speciallæge eller hvad disse har noteret og vurderet.

3. Urigtige oplysninger

Selskabet har i duplikken anført, at det afgørende ikke er om klager har en nedsat erhvervsevne, men derimod om klager har afgivet urigtige oplysninger ved besvarelsen af diverse spørgeskemaer
tilsendt klageren.

Klager er ikke enig heri. Det afgørende for, om klager er berettiget til forsikringsdækning, må være, om klager opfylder betingelserne for at få forsikringsdækning. Det fastholdes, at klager opfylder betingelserne.

Såfremt selskabet vil påberåbe sig urigtige oplysninger som grundlag for at hæve forsikringsaftalen

og/eller standse udbetalingerne, skal forsikringsselskabet dokumentere, at betingelserne for at påberåbe sig urigtige oplysninger i henhold til principperne i Forsikringsaftalelovens §§ 4-7 er opfyldt, herunder skal selskabet dokumentere, at selskabet ville have stoppet udbetalingerne, hvis selskabet havde fået andre oplysninger end de afgivne. I den nærværende sag skal selskabet f.eks. dokumentere, at de ville have stoppet udbetalingerne tidligere, hvis klager havde givet detaljerede oplysninger om, at han kunne cykle til og fra nærmeste [station] - eller køre med [tog]. Selskabet har ikke dokumenteret dette.

Det fastholdes, at klager ikke har afgivet urigtige oplysninger. I det omfang klagers oplysninger i diverse spørgeskemaer kan antages at være upræcise eller ikke fyldestgørende, er sådanne oplysninger alene afgivet med en grad af uagtsomhed, der kan karakteriseres som simpel uagtsomhed. Selskabet er i så fald ikke berettiget til uden videre at ophæve forsikringsaftalen eller stoppe udbetalingerne.

Som tidligere anført, har klager ikke oplyst, at han ikke kan gå, ikke kan cykle eller ikke kan gestikulere med armene eller foretage indkøb af dagligvarer. Klager har derimod oplyst, at han kan foretage sig disse aktiviteter i et vist omfang. Selskabets fortolkning af klagerens besvarelser på diverse spørgsmål er for snæver. Der er ikke noget i besvarelserne, der er i direkte eller væsentlig modstrid med observationerne af klager.

Selskabet har fastholdt, at videooptagelser af klager viser, at han kan løfte en cykel og løbe. Heroverfor må det konstateres, at selskabet tydeligvis ser noget andet på observationerne end klager og klagers advokat. Klager har tillid til, at Nævnet foretager sine egne konklusioner ud fra det fremlagte videomateriale."

Hertil har selskabet den 4/10 2022 bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

1.1 Danica fremlagde med duplikken af 31. august 2022 tre byretsdomme og en landsretsdom. Klager har i processkrift II forsøgt at fortolke, hvad Danica mente, at dommene viser. Dette er ikke lykkedes for klager.

1.2 Som det også fremgår af både svarskriftet og duplikken, har Danica ikke gjort gældende, at de fremlagte sager havde relevans, fordi der var tale om lignende faktum eller tilsvarende lidelser.

1.3 Det er korrekt, som anført af klager, at der i de konkrete sager var flere handlinger, der havde karakter af direkte erhvervsarbejde. Som det derimod også er erkendt af klager i processkrift II, er det væsentlige i nærværende sag ikke, om klager rent faktisk arbejder, men om han er i stand til at arbejde.

1.4 Danica har henvist til dommene, idet de illustrerer, at det afgørende for vurderingen af, om Danica må ophæve en erhvervsevnetabsforsikring, er, om forsikringstageren har handlet illoyalt ved at afgive urigtige oplysninger til Danica af en sådan karakter, at Danica ikke kan pålægges at fortsætte aftaleforholdet med den pågældende kunde.

1.5 Der er ikke nogen fri adgang til at overdrive sine gener og lidelser eller afgive direkte urigtige oplysninger, blot forsikringstageren har et erhvervsevnetab.

1.6 Når en forsikringstager bevidst afgiver urigtige oplysninger for at opnå en erstatning, som vedkommende ikke er berettiget til, foreligger der forsikringssvig. Forsikringstagerens adfærd må karakteriseres som et groft brud på det tillidsforhold, der består mellem denne og forsikringsselskabet i kraft af den indgåede forsikringsaftale. Forsikringsselskabet vil i den pågældende situation have en berettiget interesse i at kunne frigøre sig fra aftalen med forsikringstageren, hvorved hver af parternes fremtidige forpligtelser bortfalder.

1.7 Som det fremgår af Danicas svarskrift og duplik, er det Danicas opfattelse, at klager i nærværende sag har afgivet bevidst urigtige oplysninger, idet Danica igennem observationsmaterialet har konstateret, at klager er i stand til en række forhold, som han har oplyst, at han ikke var i stand til.

Dertil kommer klagers rejseaktivitet, der ligeledes er direkte uforenelig med forhold, som klager har oplyst til Danica og til f.eks. kommunen i forbindelse med erhvervspraktik. Der henvises for en

udførlig beskrivelse heraf til svarskriftets afsnit 3 og 4.

1.8 Som det fremgår af dommene, foretager domstolene ikke indledningsvis en prøvelse af, hvorvidt forsikringstageren rent faktisk har et erhvervsevnetab for derefter at vurdere, om forsikringstageren har udvist svig eller handlet illoyalt over for forsikringsselskabet. Domstolene foretager derimod en vurdering af, om forsikringstageren har udvist svig eller handlet illoyalt, hvilket var tilfældet i de pågældende domme, hvorefter forsikringsselskabets ophævelse over for forsikringstageren ansås for berettiget ud fra almindelige kontraktsfortolkningsprincipper. Af samme årsag er Danicas anbringender omkring størrelsen af klagers erhvervsevnetab subsidiære.

...

1.15 Klagers henvisninger til principperne i FAL § 4-6 er irrelevante og vidner om en fejlforståelse af det juridiske grundlag. Efter FAL § 4 er en forsikringsaftale ikke bindende for forsikringsselskabet, såfremt forsikringstageren i ond tro har givet urigtige oplysninger ved forsikringens tegning, og dette har haft betydning for selskabet. Denne situation adskiller sig imidlertid afgørende fra de tilfælde, hvor der er indgået en gyldig forsikringsaftale, og forsikringstageren ved skades anmeldelsen eller senere afgiver bevidst urigtige oplysninger. Det er sidstnævnte situation, som er relevant i nærværende sag.

1.16 Det bestrides, at Danica har ophævet klagers forsikringsaftale 'uden videre', idet Danica netop har varslet sin intention om at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og præmiefritagelse, ligesom Danica har givet klager mulighed for at kommentere herpå, forinden Danica træffede endelig afgørelse. Dette er tilsvarende i fuld overensstemmelse med kontraktretlige principper om ophævelse.

1.17 Det fastholdes, at klager har afgivet urigtige oplysninger til Danica, og at Danica efter en konkret afvejning var berettiget til at ophæve forsikringsforholdet. Der henvises herom til svarskriftets afsnit 3 og 4.

1.18 Der henvises til Danicas sammenfattende anbringender i svarskriftet af 27. juni 2022 og duplikken af 31. august 2022, der fastholdes i sin helhed."

Parterne har i indlæg af 13/10 2022 og 15/12 2022 yderligere kommenteret sagen.

Af lægeattest af 8/7 2019 fremgår bl.a.:

"[Klageren] klarer selv at komme på toilet, da han har bidet. Skal på toilet utallige gange på en dag. Klare at komme i bad, men det er smertefuldt og tidskrævende. Klarer at få afleveret sin ... i ... gående, men sidder ellers i kørestol resten af dagen pga. smerter. Får hjælp til mange af de praktiske ting og ellers står [klagerens] hustru for det huslige. Er bevilget automatisk døråbner. ... Kan ikke selv køre sin kørestol pga. skuldernes nedsatte funktion og smerter og må derfor transporteres af andre overalt."

Af praktikrapport vedrørende praktikophold primo 2020 fremgår bl.a.:

"A. ARBEJDSSTID, FREMMØDE OG EVT. ÅRSAG TIL FRAVÆR

Timetal og effektivitet: 2 timer/uge. [Klageren] mødte i praktikken hver uge. Han havde ikke noget fravær i perioden.

...

Hvorfor kan arbejdstiden ikke øges yderligere - hvilke symptomer opleves - herunder arbejdsgivers observationer: Grundet [klagerens] smerter var det ikke muligt. [Person] oplyser, at grundet [klagerens] helbredsmæssige udfordringer er to timer det maksimale, som [klageren] har haft mulighed for at være i praktikken.

...

D. SKÅNEBEHOV OG BEHOV FOR PAUSER

SKÅNEBEHOV: - Skånebehovene er mulighed for skiftende arbejdsstillinger, mulighed for at holde pauser undervejs, at kunne hvile sig liggende samt at undgå stående arbejde. [Klageren] kan ikke gennemføre bevægelser over skulderhøjden, og at han ikke kan gennemføre fysisk hårdt eller tungt arbejde. Der skulle være toilet med hjælpemidler tæt ved. Skånebehovene vurderes opfyldt, på nær adgang til toilet med hjælpemidler. Dette blev afhjulpet ved, at [klageren] kunne komme hjem hurtigt i tilfælde af at skulle på toilettet.

..

ÅRSAG TIL VALG AF PRAKTIKSTED: [Praktiksted] blev valgt, da det skulle ligge i gå-afstand til hjemmet. Dette var en forudsætning for at praktikken ville kunne gennemføres. I samarbejde med [praktiksted] blev det aftalt, at arbejdsopgaver, som tog hensyn for [klagerens] skånebehov, ville være omsorgsopgaver, som ville kunne gennemføres siddende. Der var ikke noget toilet med hjælpemidler på [praktiksted]. Dette blev løst ved, at [klageren], i tilfælde af at skulle på toilettet i løbet af praktikken, ville kunne nå hjem, hvor [klageren] har de nødvendige hjælpemidler."

Af bevilling af førtidspension af 21/10 2020 fremgår bl.a.:

"Afgørelse

Du opfylder betingelserne for at få førtidspension, jf. pensionslovens §§ 16 og 20, stk. 1 fra den 1.11.2020.

...

Begrundelsen er, at din arbejdsevne efter vores vurdering er nedsat i et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, vil være ude af stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Ved bedømmelsen af, i hvilket omfang din arbejdsevne er nedsat, er der taget hensyn til, at din helbredstilstand udelukker forbedring af arbejdsevnen via relevante jobafklaringsforløb, ressourceforløb eller ved aktivering, revalidering eller andre foranstaltninger i et omfang, der vil kunne gøre dig selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, jf. i øvrigt rehabiliteringsteamets indstilling.

Endvidere har vi lagt vægt på indholdet af rehabiliteringsteamets indstilling samt sagens øvrige akter, hvoraf det fremgår, at du har haft tilknytning til arbejdsmarkedet indtil 2010 hvor du måtte ophøre virksomhed pga. finanskrisen og gæld. Du har neuropati i svær grad pga. diabetes og kronisk skulderskade. Dit funktionsniveau er væsentligt nedsat på baggrund af din helbredssituation. Du har været i to ressourceforløb af to års varighed, hvor du var i virksomhedspraktik to timer om ugen og ikke formåede at øge arbejdstiden. Der vurderes derfor ikke yderligere muligheder for at udvikle din arbejdsevne. Herudover peger dine behandlende læger på, at der ikke er yderligere behandlingsmuligheder og din funktionsevne er meget ringe og ikke kan forbedres.

Helbredsmæssigt er der lagt vægt på, at du lider af Diabetes, DM1, siden 2005, med komplikationer ifa. svær perifer neuropati i hænder og fødder og kroniske skuldersmerter.

Efter en samlet faglig vurdering anser vi det for dokumenteret, at din arbejdsevne er nedsat i et omfang, der udelukker selvforsørgelse også i et fleksjob med fornødent skånehensyn."

Af funktionsskema af 18/2 2021 og supplerende besvarelse af 2/3 2021 fremgår bl.a.:

"1. HELBRED OG ARBEJDE

A - Hvilken lidelse/lidelser er årsag til din uarbejdsdygtighed? Svært nedsat funktionsevne. Diabetes type 1 med følgesygdomme. Bevægelsesproblemer, neuropati, mange skulderoperationer samt kronisk smertepatient.

...

2. DAGLIGE LIDELSER OGBEGRÆNSNINGER

A - Lider du af hovedpine? Ja, pga. smertemedicin

...

D - Lider du af maveproblemer, f.eks. knugende fornemmelse i maven, kvalme mm.? Ja, pga diabetes, smertemedicin.

...

F - Har du anfald af svimmelhed, søsygeagtig fornemmelse eller lignende? Ja, pga. morfin.

...

I - Har du hukommelses- og/eller koncentrationsbesvær? Ja, pga. mine kroniske smerter som bliver behandlet med morfin.

...

K - Er du forhindret i at udføre fritidsaktiviteter, som du kunne udføre før sygdommen? Ja, som beskrevet i lægeakter skal have hjælp til flere hverdagsgøremål.

...

R - Kan du deltage som gæst til koncerter, festivaler, familiefester og lignende sociale arrangementer? Ikke på samme måde pga. af min funktionsbegrænsninger.

...

T - Hvilke fritidsinteresser dyrker du i dag? Jeg kan ikke dyrke nogen form for motion/sport. Jeg kan ikke dyrke nogen form for fritidsinteresse.

...

3. DAGLIGE AKTIVITETER- BESKRIV OM DU KAN UDFØRE NEDENSTÅENDE AKTIVITETER OG I HVOR LANG TID

A - Kan du gå? Til dels

B - Kan du gå på trapper? Til dels, meget begrænset

C - Kan du gå på ujævnt terræn/underlag? Til dels

D - Kan du sidde? Til dels, får smerter i ryg

E - Kan du stå? Til dels.

F - Kan du cykle? Til dels men det er betinget af smerter. Korte afstande.

G - Kan du som chauffør køre bil?

...

4. DAGLIG BEVÆGELIGHED-KAN DU UDFØRE FØLGENDE BEVÆGELSER?

A - Kan du bøje dig fremover, bagover eller til siden? Nej, har vanskeligheder pga kroniske smerter.

B - Kan du strække armene over skuldrene? Nej, opereret en del gange.

C-Kan du strække armene ud fra kroppen? (Løfte noget med belastning)? Nej

5. DAGLIGE LØFT

A - Hvor meget kan du løfte/bære (antal kg)? Får hjælp. Undgår at løfte for meget, da mine bevægelsesindskrænkninger i skuldrene giver smerter ved minimal anstrengelse.

...

6. ANDRE DAGLIGE AKTIVITETER

A-Kan du foretage almindelig daglig rengøring af dit hjem f.eks. støvsugning, gulvvask, vinduespudsning, indkøb? Nej, får hjælp af familie.

...

C - Beskriv eventuelle problemer med personlig hygiejne, som er opstået efter skaden (Fx bad, toiletbesøg, påklædning)? Ja, jeg kan, men med hjælpemidler får fra [handicapcenter].

D - Anvender du praktiske hjælpemidler/handicaphjælpemidler af nogen art (fx krykker, kørestol, rollator)? Ja, bidet WC, rainshower med touch funktion. Ang. kørestol bliver den brugt når mine neuropatiske smerter er værst. Disse neuropatiske smerter begyndte at udvikle sig i 2013. Jeg blev udredt for neuropati i 2016 samt i 2020 på [hospital] (neuromuskulært afdeling) og disse smerter er kroniske og skyldes følgesygdom til min Diabetes type 1. Jeg kan godt gå, men er plaget af smerter i fødder pga. min neuropati og er derfor gangbesværet. Udover kørestol samt bidet wc har jeg også automatisk døråbner pga. af mine skrøbelige skuldre. Til bad har jeg et specielt brusesystem med touch funktion, da jeg ikke kan få armene over skulderhøjde.

7.GENER

A - Er dine gener konstante? Ja, det er 24/7, at jeg ikke kan udføre det jeg kunne før. C - Har du gode dage, hvor du intet mærker til din sygdom, eller hvor du fungerer stort set normalt? Nej."

Nævnets sekretariat har set de i sagen refererede videooptagelser af klageren. Observationsrapporter er forelagt for nævnet, der også har set sammendraget af videooptagelserne.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikrede indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3.

...

Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervs-

evne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører."

Af klagerens dækningsoversigt fremgår det bl.a.:

"Hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst halvdelen som følge af sygdom eller ulykke, udbetaler vi maksimalt årligt ..."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1980'erne og er ufaglært, fik konstateret sukkersyge i 2006. Han blev arbejdsløs i 2010. Han blev sygemeldt i oktober 2013 på grund af skuldersmerter efter et fald. Klageren lider af smerter i begge skuldre og diabetisk neuropati. Klageren var i virksomhedspraktik fra den 5/12 2019 til den 12/3 2020, hvor han var i stand til at arbejde 2 timer om ugen. Klageren blev tilkendt førtidspension den 1/11 2020.

Selskabet har ydet dækning for tab af erhvervsevne fra den 3/1 2014 til den 1/5 2022, hvorefter selskabet har standset udbetalingerne og ophævet klagerens erhvervsevnetabsforsikring pr. 1/5 2022. Selskabet har anført, at klageren ikke har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 50 %, og at han bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne. Selskabet har observeret klageren i 17 dage fra den 27/8 2021 til den 29/8 2021, fra den 8/9 2021 til den 10/9 2021, fra den 13/9 2021 til den 14/9 2021, fra den 21/9 2021 til den 23/9 2021, fra den 20/10 2021 til den 21/10 2021, fra den 26/11 2021 til den 27/11 2021, og fra den 7/1 2022 til den 8/1 2022. I observationsmaterialet ses klageren at kunne bevæge sig uden synlige smerter eller begrænsninger. Klageren er observeret foretage indkøb, cykle, gå på trappe, løbe kortvarigt, løfte en cykel, strække armen ud fra kroppen med en indkøbskurv og løfte armene over skulderhøjde. Selskabet har anført, at klagerens funktionsniveau og helbredsmæssige tilstand i den observerede periode er bedre end, hvad han har oplyst til selskabet. Selskabet har anført, at internetfund blandt andet har vist, at klageren i november/december 2021 foretog en rundrejse i udlandet, hvilket synes at stemme dårligt overens med oplysningerne om, at han skal anvende installerede hjælpemidler for at kunne gå

på toilettet. Selskabet har anført, at selskabet var berettiget til at iværksætte observationer og har overholdt gældende lovgivning og branchekodeks.

Klageren har anført, at selskabet ikke har løftet bevisbyrden for, at der skulle være indtrådt en sådan bedring af hans helbredsmæssige tilstand, at hans erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst halvdelen. Klageren har anført, at han ikke har afgivet bevist forkerte oplysninger, hvorfor selskabet ikke har været berettiget til at ophæve hans erhvervsevnetabsforsikring. Klageren har anført, at de aktiviteter, som han er observeret udføre, er almindelige hverdagsaktiviteter, som ikke er i strid med de oplysninger, som han har givet til selskabet.

Af lægeattest af 8/7 2019 fremgår det, at klageren "klarer selv at komme på toilet, da han har bidet. Skal på toilet utallige gange på en dag. Klarer at komme i bad, men det er smertefuldt og tidskrævende. Klarer at få afleveret sin ... i ... gående, men sidder ellers i kørestol resten af dagen pga. smerter. Får hjælp til mange af de praktiske ting og ellers står [klagerens] hustru for det huslige. Er bevilget automatisk døråbner. ... Kan ikke selv køre sin kørestol pga. skuldernes nedsatte funktion og smerter og må derfor transporteres af andre overalt".

Af praktikrapport fremgår det, at praktikstedet "blev valgt, da det skulle ligge i gå-afstand til hjemmet. Dette var en forudsætning for at praktikken ville kunne gennemføres. I samarbejde med [praktiksted] blev det aftalt, at arbejdsopgaver, som tog hensyn for [klagerens] skånebehov, ville være omsorgsopgaver, som ville kunne gennemføres siddende. Der var ikke noget toilet med hjælpemidler på [praktiksted]. Dette blev løst ved, at [klageren], i tilfælde af at skulle på toilettet i løbet af praktikken, ville kunne nå hjem, hvor [klageren] har de nødvendige hjælpemidler".

Af bevilling af førtidspension af 21/10 2020 fremgår det: "Endvidere har vi lagt vægt på indholdet af rehabiliteringsteamets indstilling samt sagens øvrige akter, hvoraf det fremgår, at du har haft tilknytning til arbejdsmarkedet indtil 2010 hvor du måtte ophøre virksomhed pga. finanskrisen og gæld. Du har neuropati i svær grad pga. diabetes og kronisk skulderskade. Dit funktionsniveau er væsentligt nedsat på baggrund af din helbredssituation. Du har været i to ressour-

ceforløb af to års varighed, hvor du var i virksomhedspraktik to timer om ugen og ikke formåede at øge arbejdstiden. Der vurderes derfor ikke yderligere muligheder for at udvikle din arbejdssevne. Herudover peger dine behandlende læger på, at der ikke er yderligere behandlingsmuligheder og din funktionsevne er meget ringe og ikke kan forbedres. Helbredsmæssigt er der lagt vægt på, at du lider af Diabetes, DM1, siden 2005, med komplikationer ifa. svær perifer neuropati i hænder og fødder og kroniske skuldersmerter. Efter en samlet faglig vurdering anser vi det for dokumenteret, at din arbejdssevne er nedsat i et omfang, der udelukker selvforsørgelse også i et fleksjob med fornødent skånehensyn".

Af funktionsskema af 18/2 2021 og supplerende besvarelse af 2/3 2021 fremgår det, at klageren blandt har oplyst, at han har svært nedsat funktionsevne, da han lider af Diabetes type 1 med følgesygdomme, bevægelsesproblemer, neuropati, mange skulderoperationer samt er kronisk smertepatient. Klageren har oplyst, at han på grund af medicin lider af hovedpine, maveproblemer, svimmelhed og hukommelses- og koncentrationsbesvær. Klageren har anført, at han ikke kan udføre fritidsaktiviteter, at han ikke kan dyrke motion, at han ingen fritidsinteresser har og at han ikke på samme måde som tidligere kan deltage i koncerter, festivaler, familiefester og lignende sociale arrangementer. Klageren har videre anført, at han til dels kan gå, at han meget begrænset kan gå på trapper, at han til dels kan sidde, men får smerter i ryggen, og at han til dels kan cykle, men kun korte afstande. Klageren har også anført, at han ikke kan bøje sig fremover, bagover eller til siden, at han ikke kan strække armene over skuldrene eller strække armene ud fra kroppen, at han undgår at løfte for meget, at han ikke kan udføre daglig rengøring i hjemmet, at han har brug for hjælpemidler til toiletbesøg og bad, og at han anvender kørestol, når hans neuropatiske smerter er værst. Klageren har endelig anført, at smerterne er konstante, og at han ikke har gode dage.

Observationer af klageren

Klageren har anført, at der ikke forelå en velbegrundet mistanke på tidspunktet for selskabets iværksættelse af observationer, og at observationerne er i strid med Forsikring & Pensions kodeks.

Nævnet finder, at observationsmaterialet kan indgå i nævnets behandling og afgørelse af sagen, idet nævnet finder, at observationerne ikke er foretaget på sådanne steder eller måder, eller at rapporterne i øvrigt indeholder sådanne oplysninger, at det vil være betænkeligt for nævnet at lade disse rapporter indgå i sin helhed som bevismateriale i nævnets behandling af denne sag.

Nævnet bemærker, at nævnet ikke herved har taget stilling til, om de foretagne observationer i enhver henseende måtte overholde den lovgivning eller de kodeks, som regulerer de foretagne observationer, idet dette vil være et offentligretligt anliggende mellem dem, der har foretaget observationerne – herunder selskabet, som har ladet observationerne udføre – og de myndigheder, som har ansvaret for at håndhæve disse offentligretlige regler.

Ophør af ydelser og præmiefritagelse

Det følger af forsikringsbetingelserne og af klagerens dækningsoversigt, at klageren har et dækningsberettigende erhvervsevnetab, hvis hans skønnede indtægt udgør halvdelen eller mindre af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den pågældende del af landet.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at selskabet har bevist, at der er indtruffet en bedring af klagerens helbredsmæssige situation således, at hans erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet har herefter ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har standset udbetalingen af helbedsbetingede ydelser pr. 1/5 2022 under henvisning til, at hans erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem på den ene side klagerens egne oplysninger om, hvad han ifølge funktions- og opfølgningsskemaer og oplysninger over for læger kan magte og på den anden side det fremlagte observationsmateriale og klagerens aktivitetsniveau i øvrigt. Nævnet finder, at klageren herved har bragt sig i en bevismæssig vanskelig situation.

Nævnet bemærker, at klageren på intet tidspunkt fremstår smertepåvirket eller fysisk begrænset, og at han blandt andet er i stand til at cykle, herunder med en pose på styret, gå på trapper, løbe kortvarigt, foretage indkøb, løfte en cykel, strække armen ud fra kroppen med en indkøbskurv og løfte armene over skulderhøjde. Nævnet bemærker også, at klageren på intet tidspunkt ses at anvende kørestol eller andre hjælpemidler, og at klageren på togstationer valgte at anvende trappe fremfor elevator.

Nævnet har også lagt vægt på, at oplysningerne om, at klagerens praktikforløb skulle været i gåafstand fra hjemmet, så han kunne gå hjem for at komme på toilettet, da han skulle bruge hjælpemidler til toiletbesøg, synes at stemme dårligt overens med, at klageren var i stand til at gennemføre en rundrejse på 14 dage i et land uden for Europa sammen med et mindre barn, hvor det må lægges til grund, at han ikke havde de i hjemmet installerede hjælpemidler til rådighed. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af de fremlagte internetfund, at klageren fra 2015 til 2022 har anmeldt en lang række rejseselskaber, hoteller og flyselskabet i store dele af verden, hvilket ligeledes ikke synes at stemme overens med klagerens oplysninger, idet det også her må formodes, at han ikke har haft hjælpemidler til rådighed, og at disse rejser må have indebåret lange flyveture.

Nævnet har også lagt vægt på klagerens unge alder og på, at den fysiske formåen, som klageren præsterer i det fremlagte observationsmateriale, ikke tilsiger, at han ikke skulle kunne arbejde mere end halv tid på det brede arbejdsmarked.

Ophævelse af forsikringsdækninger/illoyal adfærd

Nævnet bemærker, at nævnet ved tidligere kendelser har accepteret, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af en forsikringstagers forsikring, som dækker erhvervsevnetab. Nævnet har udtalt, at en sådan ophævelse af forsikringsdækningen med henvisning til, at forsikringstageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser, kræver

Ankenævnet for Forsikring

49.

98274

en vis grovhed i den udviste adfærd, ligesom der må stilles betydelige krav i bevismæssig henseende. Nævnet henviser til sine afgørelser i sagerne 92901 og 94121.

Nævnet finder, at det fremlagte observationsmateriale udgør tilstrækkeligt bevis for, at klagerens adfærd er af en sådan grovhed, at selskabet med henvisning til, at klageren har handlet groft illoyalt i forhold til sine kontraktlige forpligtelser, er berettiget til at ophæve klagerens erhvervsevnetabsforsikring.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem klagerens besvarelse af funktionsskemaer og det fremlagte observationsmateriale, som viser, at klagerens generelle funktionsniveau er væsentlig bedre, end hvad der må antages på baggrund af hans oplysninger i de udfyldte funktionsskemaer og erklæringer.

Advokatombudsninger

Klageren ønsker, at selskabet skal dække advokatombudsninger. Efter sagens udfald og omstændigheder i øvrigt finder nævnet, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens advokatombudsninger.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen